

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

▼

ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ, ΜΝΗΜΕΣ ΚΑΙ ΟΝΕΙΡΑ, ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2019-
2020

▼

ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΑ
ΕΡΓΑ

▲

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕΡΡΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ (ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ)

ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΤΟΥ ΥΠΑΙΘ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ:

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΟΝΤΙΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΕΔΡΑ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΑΠΘ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO


ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ: ΜΝΗΜΕΣ ΚΑΙ ΟΝΕΙΡΑ

Σεπτέμβριος 2020

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ	ΒΡΑΒΕΙΟ	Τίτλος	ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΥΠΕΥΘΥΝ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥ ΤΙΚΟΙ	ΜΑΘΗΤΕΣ	
1.	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση	1 ^ο	Ιχνηλατώντας την ιστορία του Πόντου	Δημοτικό Σχολείο Εκπαιδευτηρίων Ιεράς Μητροπόλεως Αργυροκάστρου «Πνοή Αγάπης» (Αλβανία)	Βασιλική Καραμήτρου	12

2.	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	1 ^ο	Vis Verbi- Η δύναμη του λόγου: Ποντιακός Ελληνισμός	1 ^ο Λύκειο Αλεξάνδρειας Ημαθίας	Σοφία Παπαδοπού- λου Ολυμπία Τσιμπορογιάν- νη	15
----	-----------------------------	----------------	---	--	--	----

Αφιέρωμα
στον
Ποντιακό
Ελληνισμό



vis
verbi

Την πατρίδαμ' έχασα,
έκλαψα και πόνεσα.
Λύουμαι κι' αροθυμώ,
ν' ανασπάλω κι επορώ

1ο ΓΕΛ Αλεξάνδρειας Απρίλιος 2020

Και οι ζωντανοί ε' σφάσαν,
Και τον τόπον ξεφρέσαν,
Και εφορεύσαν τα στενά,
Τα νεκρικά κασέλας,
και εφορέσαν τα σάββανα,
Και εσέβανε σην σεράταν,
Σην σεράταν τη αγύριστον,
Ντε πάει κ' οπίς κ' έρευν.

Και οι ζωντανοί που άφησαν,
Και τον τόπον που φεννήθηκαν,
Και φορτωθήκαν τις στενές,
Τις νεκρικές κασέλας,
Και φόρεσαν τα σάββανα,
Και πήρανε τον δρόμο,
Τον δρόμο τον αγύριστο,
Που πάει και πίσω δεν γυρνά.

3. Δευτεροβάθμια 2^ο Πόντος Σχολείο «Άγιος Παντελεήμων» της Βασιλική 7
 εκπαίδευση Παντού Ελληνικής Κοινότητας Dandenong και Λαμπροπούλου
 Περιχώρων Μελβούρνης (Αυστραλία) Χριστίνα Σουμή

Π ΟΝΤΟΣ ΑΝΤΟΥ



Μαθητική εφημερίδα των τάξεων: Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου και Α΄ Λυκείου του Σχολείου «Άγιος Παντελεήμων» της Ελληνικής Κοινότητας Dandenong και Περιχώρων. Επιμέλεια: εκπαιδευτικοί Βασιλική Λαμπροπούλου, Χριστίνα Σουμή. Γραφιστικά: Πολυξένη Σαγιαδέλλη.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

Τη λέξη Πόντος τη βρίσκουμε πρώτη φορά στον Όμηρο και σημαίνει θάλασσα. Ο Ησίοδος μας λέει ότι στον Πόντο ανατράφηκαν και γεννήθηκαν ορισμένοι θεοί. Ο όρος Πόντος όπως τον ξέρουμε μέχρι τώρα αναφέρεται για πρώτη φορά από τον Ξενοφώντα. Πλέον από την εποχή του Ξενοφώντα αρχίζει να σημαίνει η βορειοανατολική περιοχή της Μικράς Ασίας από τους χρόνους του Μεγάλου Αλεξάνδρου κι έπειτα.

Τάξη Α΄ Γυμνασίου

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ Ο ΝΕΟΤΕΡΟΣ ΠΟΝΤΟΣ (1774-1923)

1774 Υπογράφεται συνθήκη ειρήνης μεταξύ Ρωσίας και Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Ένας από τους όρους της συνθήκης είναι η Ρωσία να προστατεύει τους Χριστιανούς και η Κριμαία κηρυσσόταν ανεξάρτητη.

1789 Ιδρύεται η Οδησός.

1806 Επιδρομή από τους Ναζαΐδες πειρατές στην Οινή.

1814 Ιδρύεται η Φιλική Εταιρεία στην Οδησό.

1820 Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης αναλαμβάνει την ηγεσία της Φιλικής Εταιρείας

1821 Μάρτιος Συγκροτείται ο Ιερός Λόχος με τη συμμετοχή πολλών Ποντίων Ελλήνων.

1821 Τέλη Μαρτίου γίνεται συμβούλιο των Τούρκων για να λάβουν μέτρα κατά των «άπιστων»

1821 3 Ιουνίου οι Ιερολοχίτες έχασαν τη μάχη στο Δραγατσάνι

1821 Αρχές Αυγούστου: Σε συνεδρίαση των προεστών της Αργυρούπολης αποφασίζεται να ληφθούν μέτρα για την εξασφάλιση των Χριστιανών της περιοχής. Ο σουλτάνος κυρήσσει τον Ιερό Λόχο ποινική στρατιωτική μονάδα και διατάσσει τη λήψη μέτρων εναντίον των Ελλήνων.

1828 Ρωσοτουρκικός πόλεμος.

1829 2 Σεπτεμβρίου. Υπογράφεται συνθήκη Ρωσίας- Τουρκίας και σταματά ο πόλεμος.

1838 Φωτιά στην Οινή καιεί 1500 ελληνικά σπίτια.

1839 22 Οκτωβρίου, ο σουλτάνος Μεχμέτ εκδίδει καινούριες ρυθμίσεις που ευνοούν τους ραγιάδες.

1853 Νοέμβριος, Κριμαϊκός πόλεμος

1853 30 Νοεμβρίου, ο παρικός στόλος καταστρέφει τον τουρκικό στο λιμάνι της Σινώπης.

1854 Ιανουάριος, βρετανικός και γαλλικός στόλος εισέρχεται

στον Εύξεινο Πόντο.

1855 27 Νοεμβρίου, οι Ρώσοι καταλαμβάνουν το Καρς.

1856 31 Μαρτίου, τελειώνει ο Κριμαϊκός πόλεμος με την υπογραφή συνθήκης και επιβάλλει την ουδέτερη κατάσταση του Εύξεινου. Επίσης αναγνωρίζεται η ισονομία και η ισότητα όλων των υπηκόων του σουλτάνου.

1862 Εκδίδονται οι γενικοί κανονισμοί των Πατριαρχείων και ρυθμίζουν εκκλησιαστικά κι άλλα θέματα των Ορθοδόξων της Τουρκίας, ένας νόμος που εφαρμόζονταν πιστά ως το 1920.

1869 Η Αμισός καίγεται ολοσχερώς

1878 20 Ιανουαρίου, υπογράφεται συνθήκη μεταξύ Ρωσίας και Τουρκίας και η Ρωσία κρατάει την κυριαρχία του Καρς και παραλείπει από την κυριαρχία της Ερζερούμ.

1878-1884 Πόντιοι πρόσφυγες εγκαθίστανται σε χωριά της Καρς καθ Σαρίκαμης, Αρταχάν, Βατούμ και Βλαδικαυκάσου.

1880 Εκδίδεται κανονισμός της Κοινότητας Ορθοδόξων Τραπεζούντης.

1889 Ιδρύεται το νεοτουρκικό κομμάτι «Ένωση και πρόοδος»



1959-2020

4.

Δευτεροβάθμια
εκπαίδευση


2^ο

Αργοναύτες
του ονείρου

Λύκειο Κοκκινοχωρίων Αμμοχώστου

Γιαννάκης
Παπαγεωργίου
Κατερίνα
Στρατή

Άντρια
Τσιολάκκη
Μαριάμ
Παναγή



Αργοναύτες του Ονείρου...



Έκδοση Λυκείου Κοκκινοχωρίων Φώτη Πίπτα


Απρίλιος 2020

Ταξίδι Μνήμης και Αυτογνωσίας

‘Ηρθ’ η μέρα, ήρθ’ η ώρα που προσμένουμε με χρόνια
στα δεσμά, στην καταφρόνια και στην τούρκικη σκλαβιά.
Εις του Πόντου τ’ακροβούλια καριοφίλια μαυρισμένα
φέρουν το Εικοσιένα, ψάλλουν την Ελευθεριά.
Της Ανάστασης σημαίνει η καμπάνα η μεγάλη
ο καθένας μας ας βάλει την λαμπρότερη στολή.
Και μπροστά εις την εικόνα της Πατρίδας την αγία
ας προσφέρει για θυσία, νάτα, πλούτη και ζωή.
Εις του Πόντου μας το χώμα άνοιξε σε κάθε βήμα
των μαρτύρων ένα μνήμα του τυράννου η μαχαριά.
Μιας καλούν εκδικητά δεξ ζωντανοί και πεθαμένοι,
η Πατρίδα, ερημωμένη μας καλεί εμπρός παιδιά.

Φίλων Κτενίδης, 1918



«Επιτέλους τους Ξεριζώσαμε»
Μουσταφά Κεμάλ.
13 Αυγούστου 1923

Thalassa Karadeniz

	ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΒΡΑΒΕΙΟ	Τίτλος	ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΥΠΕΥΘΥΝ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥ ΤΙΚΟΙ	ΜΑΘΗΤΕΣ
5.	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (νηπιαγωγεία) https://www.youtube.com/watch?v=0z2mp7VliXU	1 ^ο	«Του Πόντου η ιστορία»	1ο Νηπιαγωγείο Τριανταφυλλιάς Σερρών	Γαζή Μαρία Φλώρου Αναστασία	8
6.	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (νηπιαγωγεία) https://drive.google.com/file/d/1mw2Nj-qM-7ERL_esVDKLhbNtqLUEwXuj/view?usp=sharing	2 ^ο	«Στον Πόντο όταν παίζει κεμετζές»	Νηπιαγωγείο Λάρισας «ΛΗΤΩ»	Λητώ Τσακίρη Θεόκλη Αποστολία Ντάλλα	13
7.	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικά) https://drive.google.com/file/d/1Z_SUIQfjHpgJ7LZO6sI2YXuwTuG1sQvf/view?usp=sharing	2 ^ο	«Πάμε για την ξενιτιά»	Δημ. Σχολείο Κολλεγίου Δελασάλ Θεσσαλονίκης	Μπάμπης Τραπεζανλίδης Βίκυ Φωτιάδου Θανάσης Χατζηγιάννης	51
8.	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση https://drive.google.com/file/d/19EIQsrkUqMdX_j5TNFkuOb5PEYmJyWj_/view?usp=sharing	1 ^ο	«Ανάψτε το κοιμητήρι της (χαμένης) Πατρί δας»	Λύκειο Κύκκου Πάφου	Μαρία Γιαγκου	Σάββα Κλεάνθης
9.	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση https://drive.google.com/file/d/1gMDAsQVwqbnPhC6vR4sqXJ8147mmJscn/view?usp=sharing	2 ^ο	«1919-1924»	ΕΕΕΕΚ Κιλκίς & 1 ^ο ΓΕΛ Κιλκίς	1 ^ο ΓΕΛ Κιλκίς: Χριστοδούλα Βογιαντζή ΕΕΕΕΚ ΚΙΛΚΙΣ: Ελένη Τεχλικίδου	1ο ΓΕΛ Κιλκίς: 5 ΕΕΕΕΚ ΚΙΛΚΙΣ: 2

- | | | | | | | |
|---|-----------------------------|----------------|-----------------------|--------------------------------|---------------------------------------|---------------------|
| 10. | Δευτεροβάθμια
εκπαίδευση | 3 ^ο | «Αυτοσχεδια-
σμός» | 1 ^ο Γυμνάσιο Πεύκων | Χρυσάνθη
Τσικούδη-
Παπαγεωργίου | Θωμάς
Μπουλούσης |
| https://drive.google.com/file/d/1e7eex7KD_tBc_kiD-T7b_0auspIKS_mY/view?usp=sharing | | | | | | |

ΤΑΙΝΙΕΣ

ΒΡΑΒΕΙΟ

Τίτλος

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

**ΥΠΕΥΘΥΝ
ΟΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥ
ΤΙΚΟΙ**

ΜΑΘΗΤΕΣ

- | | | | | | | |
|---|--|----------------|---|-----------------------|---|----|
| 11. | Πρωτοβάθμια
εκπαίδευση
(νηπιαγωγεία) | 1 ^ο | Παναγία
Σουμελά, ένας
θρύλος μια
ιστορία | 22ο Νηπιαγωγείο Ρόδου | Σεβαστή
Μαντικού,
Πενέ
Μπαρτσώτα | 44 |
| https://www.youtube.com/watch?v=GPJ0a7ANbP8&feature=youtu.be | | | | | | |



*Δυο μοναχοί από την Αθήνα ο Βαρνάβας και ο Σωφρόνιος την Παναγία
προσκυτών
και ένα θαύμα αρχίζουν να ζουν.*

12.	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (νηπιαγωγεία)	2 ^ο	Η τρυγώνα, η κορώνα: Ποντιακό νανούρισμα (Νάνι, νάνι)	3ο Νηπιαγωγείο Καλυθιών Ρόδου	Αργυρού Παγώνα, Αρβανίτη Τραγιανή Παρασκευή, Γιαρενάκη Ασπασία, Παπαφιλίππου Μαρία, Σολωμού Ιωάννα, Χατζής Αθανάσιος	46
-----	--	----------------	---	-------------------------------	--	----

<https://www.youtube.com/watch?v=W6kMM1MZBQ&feature=youtu.be>



13. Πρωτοβάθμια 1^ο Αϊλί εμέν 2^ο Δημοτικό Σχολείο Σιδηροκάστρου Ντικμπασάνη 25
εκπαίδευση (δημοτικά) Βασιλική Δομτζίδης Απόστολος

<https://www.youtube.com/watch?v=puoDM0U98lc&feature=youtu.be>



14. Πρωτοβάθμια 2^ο Το Μικροχώρι, 1^ο Δημοτικό Σχολείο Δράμας Χατζηκυριάκου 21
εκπαίδευση το μικρό Ποντιακό Ιωάννης
(δημοτικά) χωριό

<https://www.youtube.com/watch?v=8fko1H5aBpE>



15. Πρωτοβάθμια 2^ο Χριστιανάρτς Δημοτικό Σχολείο Ξεχασμένης, Δημητριάδου 4
εκπαίδευση (δημοτικά) Κεφαλοχωρίου, Επισκοπής Ημαθίας Χριστίνα

https://www.youtube.com/watch?v=4G-Hd_PWQAI&feature=youtu.be



16.	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικά)	3 ^ο	Πάρθεν η Ρωμανία	9ο Δημοτικό Βέροιας	Μπαμπίνα Έλενα, Αναστασίου Γεωργία, Γρηγοριάδου Παρασκευή	14
-----	---	----------------	---------------------	---------------------	--	----

<https://www.youtube.com/watch?v=HaHkVqb5mho&feature=youtu.be>



αλίμονο μας και τρισαλίμονο, πήραν την Ρωμανία

17.

Δευτεροβάθμια
εκπαίδευση

1^ο

Τραντέλλενας

Γυμνάσιο Μακροχωρίου Ημαθίας

Αποστολίδου

17

Αναστασία,
Μπίκος Μιχαήλ

<https://www.youtube.com/watch?v=pyYBJDdLbU>



18.

Δευτεροβάθμια
εκπαίδευση

2°

Βιογραφία του 2° ΓΕΛ Καλυβίων Ανατολικής Αττικής
Αγίου
Ευγένιου του
Τραπεζούντιου

Πασχαλία
Θηλυκού

Μαλαματένια
Σκορλέτου

<https://www.youtube.com/watch?v=-0uc8OuW9sU&feature=youtu.be>



19. Δευτεροβάθμια 3^ο Τα δάκρυα της Εκπαιδευτήρια Ζαγοριανάκου Αναστασοπού- 17
εκπαίδευση προδοσίας (Λύκειο) Αττικής λου Δήμητρα,
Αποστολίδης
Γιάνης,
Γρηγοράς
Γώργος

<https://www.youtube.com/watch?v=Hb6PO1lj8bo&feature=youtu.be>



20.

Δευτεροβάθμια
εκπαίδευση

Έπαινος

Χρυσόμαλλον
ποστ

ΕΕΕΕΚ Κιλκίς & 1^ο ΓΕΛ Κιλκίς

ΕΕΕΕΚ ΚΙΛΚΙΣ:
Ελένη
Τεχλικίδου

1^ο ΓΕΛ Κιλκίς:
Χριστοδούλα
Βογιαντζή

ΕΕΕΕΚ ΚΙΛΚΙΣ:
8

1^ο ΓΕΛ Κιλκίς:
3



ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑ	ΒΡΑΒΕΙΟ	Τίτλος	ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΥΠΕΥΘΥΝ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥ ΤΙΚΟΙ	ΜΑΘΗΤΕΣ
21. Πρωτοβάθμια εκπαίδευση	1 ^ο	Εικαστικό έργο (Ο ξεριζωμός των Ποντίων)	Δημ. Σχολείο Νέου Σουλίου Σερρών	Γκαγκέλης Νικόλαος, Αθανασάκης Ιωάννης, Μούρας Χρήστος, Παλιοτρότση Βασιλική, Συμεωνίδης Κοσμάς, Θεοδώρου Παναγιώτης	52



22.

Πρωτοβάθμια
εκπαίδευση

2^ο

Αφίσα
(Αναμνήσεις
από τον
Πόντο)

Α' Δημοτικό Σχολείο Τσερίου
Λευκωσίας

Γιώργος
Μιχαήλ

Μικαέλα
Μιχαήλ



23.

Πρωτοβάθμια
εκπαίδευση

1^ο

Εικαστικό
έργο
(Ποντιακός
γάμος)

5^ο Νηπιαγωγείο Ευόσμου

Παπαδοπού-
λου Σουζάνα

21



24.

Δευτεροβάθμια
εκπαίδευση

1^ο

Ζωγραφιά (Η
πορεία του
αίματος)

Γυμνάσιο Σκύδρας

Ηλιάνα
Τεληγιαννίδου,
Γεωργία
Σταυριανίδου

Σούλτσε
Λεωνίδας



25.

Δευτεροβάθμια
εκπαίδευση

2^ο

Αφίσα (19
Μαΐου)

ΓΕΛ Καλλίπολης Αττικής

Βεντούρη
Ελένη
Πατέρα
Κωνσταντίνα

Κοντοζάνης
Γεώργιος



ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΕΛΕΙ ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO

26.

Δευτεροβάθμια
εκπαίδευση

3^ο

Ζωγραφιά
(...αητεν'ς
επαραπετανεν
...)

1^ο ΕΠΑΛ Υμηττού

Πετσιμέρη
Ειρήνη
Γεωργοπούλου
Αικατερίνη

Ευαγγελία
Μαρίνου



ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

ΒΡΑΒΕΙΟ

Τίτλος

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

ΥΠΕΥΘΥΝ

ΜΑΘΗΤΕΣ

ΟΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥ
ΤΙΚΟΙ

27.

Πρωτοβάθμια
εκπαίδευση

1ο

Ποντιακή γη

Ζ' Δημοτικό Σχολείο Πάφου

Γεωργίου
Γεώργιος

22

<http://pontiakigi.simplesite.com/>

Ποντιακή Γη
Ποντιακός Ελληνισμός: Ιστορία και μνήμες

Αρχική σελίδα | Ιστορία | Παράδοση | Κουζίνα | Γενοκτονία | Οι δημιουργίες μας

Στο ιστολόγιο αυτό μπορείτε να βρείτε πληροφορίες για τον Πόντο. Πρόκειται για μικρές ερευνητικές εργασίες που αναλάβαμε στα πλαίσια του 4ου Πανελληνίου Μαθητικού Διαγωνισμού «Ποντιακός Ελληνισμός : Μνήμες και Όνειρα, Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον» 2019 - 2020.

Επιδίωξη μας είναι να γνωρίσουν οι επισκέπτες την ιστορία, τον πολιτισμό και τη συμβολή του Ποντιακού Ελληνισμού στην ανάπτυξη της Ελλάδας και στη διαμόρφωση της πολιτιστικής της ταυτότητας.

Καλή περιήγηση λοιπόν...

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Ε' τάξης (2019-2020)

Δημοτικό Σχολείο Πάφου Ζ' Αγίου Κενδέα

Υπεύθυνος εκπαιδευτικός: Γεωργίου Γεώργιος

Κοινοποίηση σελίδας
 στο Facebook
 στο Twitter

Δημιουργία ιστοτόπου
 Καθένας μπορεί να φτιάξει μια ιστοσελίδα, είναι εύκολο.
 Δοκιμάστε το δωρεάν


Η ιστοσελίδα αυτή δημιουργήθηκε με το SimpleSite

Αποκτήστε τη δική σας ΔΩΡΕΑΝ ιστοσελίδα. Κάντε κλικ εδώ!

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ	ΒΡΑΒΕΙΟ	Τίτλος	ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΥΠΕΥΘΥΝ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥ ΤΙΚΟΙ	ΜΑΘΗΤΕΣ	
28.	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (νηπιαγωγεία)	1 ^ο	Η Εύξεινος ψάχνει τη Σουμέλα	Νηπιαγωγείο Τριανταφυλλιάς Σερρών	Γαζή Μαρία, Φλώρου Αναστασία	8

1/ΘΕΣΙΟ ΟΛΗΜΕΡΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ
ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Η Εύξεινος ψάχνει τη Σουμέλα




Τώρα ζει σε ένα όμορφο σπίτι στο βουνό, έχει κοντά της όλα τα έντομα, πολύχρωμα λουλούδια και τα πουλιά, που τραγουδούν, για να ξεχνά τον πόνο, που έχει μέσα στην ψυχή της. Φιλοξενεί κάθε λουλούδι και κάθε έντομο, κάθε πουλάκι που έχει ανάγκη, έτσι θυμάται το όνομα της αδερφής της.

«Εύξεινος = Φιλοξενία».

29.	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικά)	1 ^ο	Αυτοί που μείναν πίσω	55 ^ο Δημ. Σχολείο Θεσσαλονίκης	Παντοπούλου Μαρία Κανιούρας Γεώργιος Μπουραντάς Ευστάθιος	14
-----	---	----------------	--------------------------	---	--	----

55^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤ' ΤΑΞΗ

ΤΜΗΜΑ 2^ο

«Αυτοί που μείναν πίσω ...»

Συγγραφική Ομάδα:

Δείμεντζίδου Μελίνα

Θανάση Σωτήρης

Στεφανίδου Μαρία

Λεπτοκαρίδης Ιωάννης

Καμπούρου Αγγελική

Τέρτι Μελίνα

Τσέλα Νικολέτα

Σαριπατιάν Άστουρ

Βιέρα Κατερίνα

Μπόσκου Εύα

Καδής- Πολυχρονιάδης Λάμπρος

Χαραλάμπους Μελίνα

Ποπλαρασβίλι Αλέξανδρος

Σαμαντασβίλι Άννα - Μαρία

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2020

«Λόγια του ανέμου μοιάζουνε

και ίσως παραμύθια...

μα όσα λέει ο άνεμος

κρύβουν μεγάλη αλήθεια!

Ψιθυρίζει ιστορίες

που 'ρχονται απ' τα παλιά

και ριζώνουν μ' ευκολία

μες στον νου και την καρδιά.»

Αρχή του παραμυθιού, καλησπέρα σας...

Προτιμώ την αμυγδαλιά, μουρμούρισε το τριαντάφυλλο. Γιατί τολμάει να αντισταθεί στο κρύο και στο χιόνι.

Εμένα μ' αρέσει η ελιά, απάντησε κοφτά μια γαρουφαλίνα. Κοίτα τι όμορφο περιδέραιο φοράει, με ασπρισμένες πέτρες γύρω από τον κορμό! Και δίνει και το λάδι για το φαί και για το ακοίμητο καντήλι...

Πιο πέρα στεκόταν το κυπαρίσσι, τυλιγμένο στην ωραία του σιωπή, άκουγε χαρίς να ανακατεύεται. Το σουλούπι του έδειχνε σε όλους να κοιτούν ψηλά.

Στην ίδια αυλή μεγάλωναν τα τρία δέντρα, σαν καλοί γείτονες που τίποτα δεν τους χωρίζει και όλα τα έχουνε κοινά, το χώμα, τον αέρα, τον ήλιο και τα πουλιά που τρύπωναν στα φυλλώματά τους, τραγουδώντας ωραίες μελωδίες. Σε μια αυλή περιποιημένη που λαμποκοπούσε από φροντίδα και αγάπη.

Εκεί! Στην Επάνω Πόλη! Που τα παλιά χρόνια ήταν ένα ανηφορικό ψήλωμα με ανθρώπους που ζούσαν ειρηνικά και αγαπημένα. Τα σπίτια χαμηλά, οι αυλές ασβεστωμένες και καθαρές. Τις στεφάνωναν όμορφες κληματαριές με γλυκά σταφύλια, που τα δρόσιζε ο νοτιάς ο μυρωμένος απ' της θάλασσας το κύμα. Τα καλύτεριμα ανηφορικά, στρωμένα με πέτρες και γύρω ταπεινά χορτάρια, τις πιο πολλές φορές βρεγμένα από τα μπουγαδόνερα που άδειαζαν οι νοικοκυρές. Ανατολικά το εκκλησάκι του Οσίου και ψηλά τα απομεινάρια του κάστρου με τις μεγάλες πορτάρες. Όλη η γειτονιά κοιτούσε την ανατολή, σαν ένας μεγάλος μαγνήτης να την κρατούσε και να μην άφηνε να στρέψει αλλού το βλέμμα.

30.	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικά)	2 ^ο	Τη Τρυγώνα τη Κορώνας ο υιόν, ο Κορωνουΐόν	1 ^ο Πειραματικό Δημ. Σχολείο Αλεξανδρούπολης	Ευγενία Δουλάμη	Ελένη-Ανθή Καραγατσίδου
-----	---	----------------	---	--	--------------------	----------------------------

Παραμύθι στην Ποντιακή διάλεκτο και τη νεοελληνική γλώσσα για τον Κορωνουΐό από την μαθήτρια Ελένη- Ανθή Καραγατσίδου

Τη Τρυγώνα τη Κορώνας ο υιόν,

Ο Κορωνουΐόν

Της Τρυγώνας της Κορώνας ο γιος,

Ο Κορωνουΐός

Έναν καιρόν και έναν ζαμάν έτον η Τρυγώνα η Κορώνα και είχαν έναν άντραν που έτονε μυξέας.

Μια φορά και έναν καιρό ήταν η Τρυγώνα η Κορώνα και είχε έναν άντρα που ήταν μυξάρης.

Η Τρυγώνα η Κορώνα έτον πολλά προκομέντζα και καματερέσα, άμα ο άντρας ά'τς έτον οκνέας.

Η Τρυγώνα η Κορώνα ήταν πολύ προκομμένη και εργατική ενώ ο άντρας της ήταν τεμπέλης.



Το ζευγάρ εποίκεν μετά από επτά χρόνε γάμου έναν υιόν, τον Κορωνουΐόν, που από μικρός έτον άσχεμος, γεσίλτς και όθεν επένεν εφέρνεν το κακόν και ούλ ενερέσκουνταν ατόν.

Τα ζευγάρι αυτό απέκτησε μετά από 7 χρόνια γάμου ένα γιο, τον Κορωνουΐό που ήταν από μικρός, άσχημος, πράσινος και οπού πήγαινε έφερνε το κακό και όλοι τον σιχαίνονταν.



Η μάρσα η Τρυγώνα η Κορώνα πάντα έκλαιεν και επαρακάλνεν την Παναγία Σουμελά για το παιδίν ά'τς.

Η καημένη η Τρυγώνα η Κορώνα πάντα έκλαιγε και παρακαλούσε την Παναγία Σουμελά για το παιδί της.

Έναν ημέραν , εκεί που εσερεύεν ξύλα σο ορμάν ελέπ ιναν γραίαν.

Μια μέρα εκεί που μάζευε ξύλα στο θουνό είδε μια γριούλα.

Η γραία επαρακάλεσεν την Τρυγώνα την Κορώνα να βοηθά τεν και να δεί ατέν το νερόπον και το ψωμόπον που είχαν μαζίν ά'τς.

Η γριούλα παρακάλεσε την Τρυγώνα την Κορώνα να τη βοηθήσει δίνοντάς της το νερό και το ψωμάκι της που είχε για κολατσιό.

Η Τρυγώνα η Κορώνα έτον απόσον καλέσα που εδώκεν άτα.

Η Τρυγώνα η Κορώνα ήταν τόσο καλή που της το έδωσε.

31. Πρωτοβάθμια 2^ο Το τάμα 2^ο Δημ. Σχολείο Αρτέμιδος Αττικής Σωτηριάδου 6
εκπαίδευση Αριάδνη
(δημοτικά)

<https://www.storyjumper.com/book/index/77014565/5e0a46fe41617>



Στα πολύ παλιά τα χρόνια, σε μια χώρα
μακρινή, παραδεισένια
που τη δρόσιζε
ένας μεγάλος ποταμός
με κόκκινα νερά (Άλυσ ποταμός), ζούσαν,
λένε ,
στα καταπράσινα βουνά της
ανάμεσα σε γάργαρο νερά, λιμνούλες
και άγρια βλάστηση
οι Αμαζόνες!!!

PROJECT **ΒΡΑΒΕΙΟ** **Τίτλος** **ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ** **ΥΠΕΥΘΥΝ** **ΜΑΘΗΤΕΣ**

ΟΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥ
ΤΙΚΟΙ

32. Πρωτοβάθμια
εκπαίδευση
(νηπιαγωγεία)

1^ο

Τα
Καλαντόφωτα
στον Πόντο

5^ο Νηπιαγωγείο Αλεξάνδρειας
Ημαθίας

Τσομίδου
Συμέλα

9



33.	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (νηπιαγωγεία)	1 ^ο	Αμάραντο: το λουλούδι της μνήμης	12 ^ο Νηπιαγωγείο Βέροιας	Γιάγκογλου Δήμητρα, Τζήμα Αγορίτσα, Νίνα Αφουξενίδου	14
-----	--	----------------	--	-------------------------------------	---	----



34. Πρωτοβάθμια
εκπαίδευση
(νηπιαγωγεία)

1^ο

Ο Πόντος ζει

9^ο Νηπιαγωγείο Δράμας

Σιδηροπούλου 29
Παρθένα
Κάργα
Μαριάνθη

<https://www.youtube.com/watch?v=15mnumhCwb8>



35. Πρωτοβάθμια 1^ο Κύπρος- Δημ. Σχολείο Μοσφιλωτής Λάρνακας Μαρία 11
 εκπαίδευση Αθυνασιάδη
 (δημοτικά) Αλτύρωτες, Αλησμόνητες Πατρίδες

Κύπρος-Πόντος

Ίδιος Πόνος και
 Αλτύρωτες, Αλησμόνητες Πατρίδες!





Εργάστηκαν τα πιο κάτω παιδιά με αλφαβητική σειρά:

- Γεωργίου Ελισάβετ
- Θεοδώρου Μάριος
- Κουτρουπής Πέτρος
- Νέστορα Γεώργιος
- Νέστωρος Μαρία
- Πέτρου Μιχαέλλα
- Σιεγγερής Ιάκωβος
- Σπαντίου Ειρήνη
- Τσιάκκος Νικόλας
- Χαραλάμπους Μυροφόρα
- Χατζησάββα Παρασκευάς

Πηγές

- Ιστοσελίδα: rontos-news.gr
- Ιστοσελίδα: Wikipedia.org
- Παρακολούθηση διάλεξης από τον κύριο Δημήτρη Σιδηρόπουλο, κάτοικο Κύπρου με καταγωγή από τον Πόντο

Στ' τάξη Δημοτικού Σχολείου Μοσφιλωτής

Κύπρος – Πόντος,
 Ίδιος Πόνος και Αλτύρωτες,
 Αλησμόνητες Πατρίδες

Πόντος
Ονομασία:

Ο Πόντος είναι η ονομασία περιοχής της Μικράς Ασίας που εκτείνεται κατά μήκος των παραλίων του Ευξείνου Πόντου, με σχήμα τόξου από το Βατούμι (Βαθύ) μέχρι τις εκβολές του ποταμού Άλυος.

Το όνομά του αρχικά ήταν Άξενος Πόντος, διότι η θάλασσά του έχει απροσπέλαστες παραλίες, έχει μεγάλο βάθος ενώ οι θαλασσοταραχές είναι καθημερινό φαινόμενο, γι' αυτό και ονομάζεται και Μαύρη Θάλασσα. Εκτός αυτού ονομαζόταν Άξενος και εξ αιτίας της αγριότητας των γειτονικών εθνών.

Κύπρος
Ονομασία:

Η πιο διαδεδομένη άποψη για την ονομασία της Κύπρου υποστηρίζει ότι προήλθε από το λατινικό «curpum» που σημαίνει χαλκός, αφού η Κύπρος ήταν πηγή του μεταλλεύματος αυτού.

Σύντομη ιστορία της Κύπρου

Οι σχέσεις με την Ανατολή για το εμπόριο του χαλκού φέρνει στην Κύπρο τους Φοίνικες. Οι Φοίνικες, λαός ναυτικός και εμπορικός της Ανατολικής Μεσογείου, έφτασαν στην Κύπρο σαν έμποροι. Κυριότερο φοινικικό κέντρο ήταν το Κίτιο (σημερινή Λάρνακα).

Η Κύπρος πέρασε έπειτα στην κυριαρχία των Ασσυρίων (707 - 650 π.Χ.), που ήταν ισχυρός πολεμικός λαός της Βόρειας Μεσοποταμίας.

Σύντομη ιστορία του Πόντου

Από την αρχαιότητα ο Ιάσωνας θέλοντας να βρει το χρυσόμαλλο δέρασ, την προβιά δηλαδή του φερωντάου κριού, διέσχισε τη θάλασσα του Πόντου και έφτασε στην Κολχίδα-σημερινή Γεωργία με το πλοίο του Αργύ όπου με τη βοήθεια της μάγισσας Μήδειας, τα κατάφερε.

Στην πραγματικότητα ήταν ο μεταλλευτικός πλούτος της περιοχής που προσέλκυσε τους Έλληνες αποίκους της Μιλήτου τον 8ο αιώνα π.Χ. να ιδρύσουν αποικίες

36.	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικά)	1°	Ιερά Μονή Αγίου Γεωργίου Περιστερώτα	6° Δημ. Σχολείο Αρτέμιδος Αττικής	Φλώρου Αγγελική Θεοδωρακάκος Μηνάς	7
-----	---	----	---	-----------------------------------	---	---

<https://www.thinglink.com/scene/1281237476903485443>

Ιερά μονή
Αγίου
Γεωργίου
Περιστερά
ή
Περιστερώτα



37. Πρωτοβάθμια
εκπαίδευση
(δημοτικά)

1°

Νοιάζομαι για
τον τόπο μου

4° Δημ. Σχολείο Ελληνικού

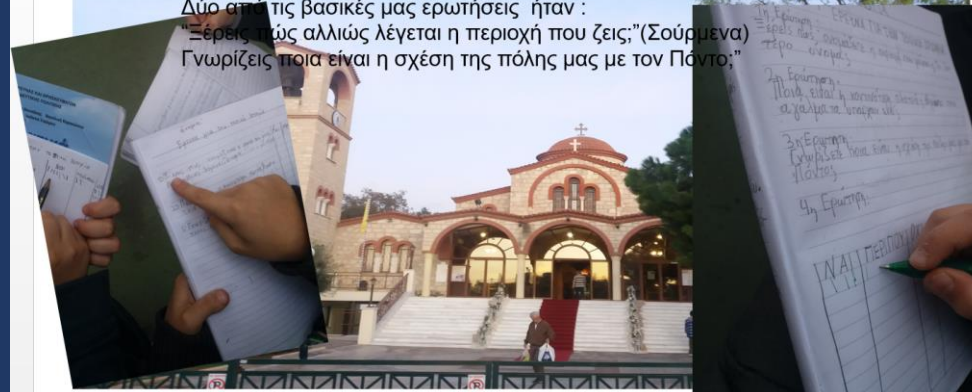
Θάλεια
Παπακωνστα-
ντίνου

20



Πραγματοποιήσαμε έρευνα σχεδόν σε όλο τον σχολικό πληθυσμό σχετικά με τις γνώσεις των συμμαθητών μας για την ιστορία του τόπου τους. Δεν καταφέραμε να την ολοκληρώσουμε λόγω της πανδημίας του covid 19.

Δύο από τις βασικές μας ερωτήσεις ήταν :
"Ξέρεις πώς αλλιώς λέγεται η περιοχή που ζεις;" (Σούρμενα)
Γνωρίζεις ποια είναι η σχέση της πόλης μας με τον Πόντο;"



38.

Πρωτοβάθμια
εκπαίδευση
(δημοτικά)

1^ο

Ποντιακός
Ελληνισμός

Δημ. Σχολείο Αδάμαντα Μήλου

Συμεωνίδης
Κωνσταντίνος

12



39. Πρωτοβάθμια 1^ο Η διατροφή 3^ο Δημ. Σχολείο Ευκαρπίας Αφεντουλίδου 36
εκπαίδευση (δημοτικά) στον Πόντο Παναγιώτα,
Βασιλειάδου
Σοφία,
Καρανίσας
Γιώργος,
Καρασαββίδου
Πιστή

Η ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

PROJECT



3^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2019-2020

ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΟΜΑΔΑ Α

Η διατροφή σε σχέση με τον τόπο και το κλίμα



3^ο Δ.Σ. ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ - Η ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΚΟΥΖΙΝΑΣ

Συνταγή Ωτία



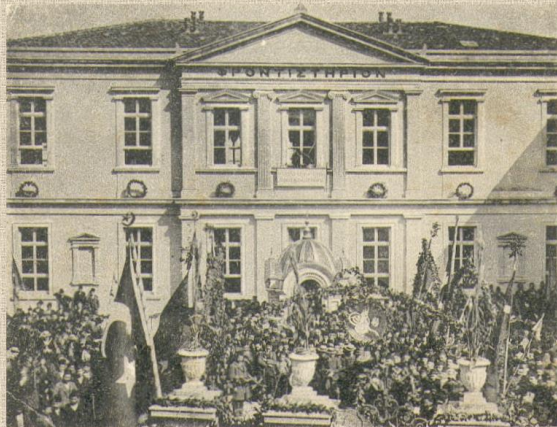
ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Τσιφτ' - τεκ (μονά-ζυγά)



40. Δευτεροβάθμια 1^ο Το Πατριάδα Εκκλησιαστική Σχολή Φίλιππος 5
εκπαίδευση της Τραπεζούντας (Λύκειο) Σαπανίδης

**Φροντιστήριο Τραπεζούντας
"Ο φάρος της Ανατολής"**



Στην Τραπεζούντα (τουρκ. Trabzon)



Τραπεζούντα 1902

Η Τραπεζούντα ιδρύθηκε το 756 π.Χ. για πρώτη φορά από Έλληνες αποίκους. Έζησε δόξες, καταστροφές, τιμές και θυσίες, αλλά έμεινε ελληνική επί 2.678 χρόνια μέχρι το 1922 όταν οι κάτοικοί της εκδιώχθηκαν και κατέφυγαν στην Ελλάδα.

Στην ανάπτυξη της παιδείας με την ίδρυση σχολείων και την χορήγηση χρηματικών ποσών για την λειτουργία τους, βοήθησαν οι τρεις μεγάλοι τραπεζικοί οίκοι της Τραπεζούντας του Καπαγιαννίδη, των αδελφών Φωστηρόπουλου και Αδάμ Θεοφύλακτου - Λεωντίδου.

Σπίτι Θεοφύλακτου στην Τραπεζούντα.



41. Δευτεροβάθμια 2° Ιστορική Ελληνικό Γυμνάσιο Bielefeld Μακρή Μαρία 11
 εκπαίδευση έρευνα για τον Γερμανίας
 Πόντο

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΕΛΛ. ΓΥΜΝΑΣΙΟ BIELEFELD Α ΤΑΞΗ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΕΚΑΣ

Αρχαία Ιστορία του Πόντου

Οι Ιώνες ιδρύουν περίπου το 800 π.χ. την Σινώπη στα βόρεια παράλια της Μικράς Ασίας. Από τη Σινώπη ερευνητές ίδρυσαν άλλες πόλεις. Η κυριότερη αυτών των πόλεων ήταν η Τραπεζούντα το 783π.χ.

Πολλοί αρχαίοι συγγραφείς αναφέρονται στον Πόντο. Από τον Πόντο καταγόταν ο αρχαίος Έλληνας αστρονόμος Ηρακλείδης ο Ποντικός καθώς και ο ιστορικός και γεωγράφος Στράβων.

Κατά μία άποψη, οι σύγχρονοι Πόντιοι είναι απόγονοι εκείνων των αρχαίων Ελλήνων, που έζησαν κάποτε στην περιοχή.

Οθωμανική περίοδος

Μεγάλες Ποντιακές κοινότητες δημιουργούνται κυρίως τον 18° και 19° αιώνα από μεταναστευτικά ρεύματα στη Ρωσία και τον Καύκασο. Υποστηρίζεται ότι οι Πόντιοι ονομάζονται αλλιώς <<Βυζαντινοί Έλληνες>> και την γλώσσα τους ως <<Ελληνικά της Ματσούκας >>. Επίσης περιγράφονται ως Ελληνόφοροι που προσκυνούν στην Παναγία Σουμελά.

Γενοκτονία

Με τον όρο γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου αποκαλείται η συστηματική εξόντωση των Ελλήνων του Πόντου από την κυβέρνηση των νεότουρκων κατά την περίοδο 1914 π.χ μέχρι 1923 π.χ. Η εξόντωση αυτή διεξήχθη περίπου παράλληλα και κατ' απομίμηση της αρμενικής γενοκτονίας, κατά την διάρκεια του πρώτου παγκοσμίου πολέμου και μέχρι την ανταλλαγή πληθυσμών του 1923. Περίπου 353.000 Πόντιοι χάθηκαν. Έτσι οι ίδιοι οι Πόντιοι καθώς και το Ελληνικό κράτος αναφέρονται σήμερα σε γενοκτονία των Ποντίων από την Τουρκία, και τιμούν την επέτειό της κάθε χρόνο στις 19 Μαΐου.

ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ Γ'

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΝΤΟΥ

Ιστορικό Διάγραμμα Ποντιακής Γλώσσας

Η Ποντιακή εντάσσεται στη ζώνη των ανατολικών ελληνικών διαλέκτων μαζί με την Ελληνο-κριμαϊκή (Μαριούπολη), την Καππαδοκική, τη Φαρασιώτικη, τις διαλέκτους της Σίλλης και της Λυκαονίας με τις οποίες, όπως έχει υποστηριχθεί, παρουσιάζει αρκετά κοινά γραμματικά (Dawkins 1916, 1931a, 1937, Αναστασιάδης 1976, 1995, Drettas 1997). Όπως όλες οι ελληνικές διάλεκτοι, με εξαίρεση την Τσακωνική, η Ποντιακή έχει και αυτή τις ρίζες της στην Ελληνιστική (Χατζιδάκις 1915, Τζιτζιλής 2000). Ωστόσο, είναι γνωστή η έντονη διαλεκτική διαφοροποίηση ανάμεσα στις διάφορες περιοχές του Πόντου. Έτσι, σύμφωνα με τον Τριανταφυλλίδη ([1938]1981), η Ποντιακή διαχωρίζεται σε τρεις διαλεκτικές υποομάδες: (α) τη δυτική ή νιοτική ομάδα, (β) την ανατολική ή τραπεζουντιακή ομάδα και (γ) τη νοτιοανατολική ή χαλδιώτικη ομάδα. Κατά τον Παπαδόπουλο (1953), οι Ποντιακές ντοπιολαλίες κατανέμονται σε δύο υποομάδες με κριτήριο τη διατήρηση ή αποσώπηση του τελικού -ν. Ειδικότερα, το τελικό -ν διατηρείται στις ποικιλίες της Κερασούντας, Τριπόλεως, Τραπεζούντας, Ματσούκας, Σάντας, Χαλδίας και Νικοπόλεως ενώ αντίθετα, αποσιωπάται στις ποικιλίες της Ινέπολης, Αμίσου, Οινόης, Κατωρών, Όφειας και Σουρμένων.

42. Δευτεροβάθμια 2° Για πε μας ΓΕΛ Ματαράγκας Αιτωλοακαρνανίας Ταμπάκη 6
 εκπαίδευση έναν τραγωδιαν Ευγενία,
 Γκόρπα
 Μαγιούλα,
 Γρέντζελου
 Ευγενία

Γ.Ε.Λ. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ Σχολικό έτος 2019-2020

«για πέ μας έναν τραγωδιαν»



Συμμετέχουσες μαθήτριες
 Ζολώτα Αδαμαντία (Α1)
 Κουκιάλι Ευαγγελία (Α1)
 Μπάθα Μιχαέλα (Α1)
 Μπάθα Σοφία (Α1)
 Παπαϊωάννου Αγγελική (Α1)
 Τσώλου Δήμητρα- Ελένη (Α2)

Υπεύθυνες Εκπαιδευτικοί
 Γκόρπα Μαγιούλα
 Γρέντζελου Ευγενία
 Ταμπάκη Ευγενία
 Φιλολόγοι

Τα ποντιακά δημοτικά τραγούδια

Η ποντιακή μουσική αποτελεί ισχυρό παράγοντα στη διαμόρφωση της ποντιακής ταυτότητας. Ως βασικό στοιχείο της προφορικής πολιτισμικής παράδοσης του Πόντου τα ποντιακά δημοτικά τραγούδια συνδέουν τους Πόντιους με το ιστορικό τους παρελθόν και τη χαμένη πατρίδα, γι' αυτό η διάσωση τους αποτέλεσε κύριο μέλημα των μετέπειτα γενεών. Εμπνευσμένα από την αγροτική ζωή, τις κοινωνικές εκδηλώσεις, τους αγώνες για



Τραπεζούντα κατά τον Pittonde Tonnefort

ελευθερία, τον ξεριζαμό, τον θάνατο και τη ζωή έφεραν τους Πόντιους πιο κοντά στη γη των προγόνων τους. Εκφράζουν την πορεία του ποντιακού πολιτισμού στους θριάμβους και στις ήττες, στις χαρές και στις λύπες σε μια αδιάσπαστη εθνική συνέχεια. Ο ιδεαλισμός του ποντιακού τραγουδιού ξεπερνά τα εθνικά όρια και σφυρηλατεί πανανθρώπινες ιδέες και ιδανικά. Το τραγικό στοιχείο δεν απουσιάζει, γι' αυτό το ποντιακό τραγούδι ονοματίζεται «τραγωδία» π.χ. «για πε μας έναν τραγωδιαν». Συχνά, εξάλλου, εντοπίζονται στο περιεχόμενό του μύθοι και θρύλοι από την ελληνική μυθολογία.

Οι περίοδοι του ποντιακού τραγουδιού

Το δημοτικό ποντιακό τραγούδι αναπτύσσεται σε τρεις χρονικές περιόδους: αρχικά τον 10^ο αιώνα με τη δράση των Ακριτών του Πόντου μέχρι την άλωση της Τραπεζούντας από τους Τούρκους το 1461. Τα τραγούδια αυτά αποτελούν τα έπη του ακριτικού κύκλου.



Έργο της μαθήτριας Ευαγγελίας Κουκιάλι του τμήματος Α1

43.	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	2 ^ο	Γνωριμία με ήθη, έθιμα και στοιχεία πολιτισμού του Ποντιακού Ελληνισμού	ΓΕΛ Καλλιμασιάς Χίου	Αγγελική Δρίτσα	Αρετή Τσιτσόλη
-----	-----------------------------	----------------	--	----------------------	--------------------	-------------------

«Γνωριμία με ήθη, έθιμα και στοιχεία πολιτισμού του Ποντιακού Ελληνισμού»

Β2' τάξη ΓΕ.Λ. Καλλιμασιάς Χίου / Μαθήτρια: Αρετή Τσιτσόλη



Έθιμα ανά μήνα

Οι Πόντιοι χαρακτηρίζονται από τα έντονα στοιχεία παράδοσης και εθίμων που μετέφεραν από την πατρίδα τους.



44.	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	2 ^ο	Η Παναγία Σουμελά και τα μοναστήρια του Πόντου	Γυμνάσιο Διανέλλου & Θεοδότου Λευκωσίας	Δέσποινα Αθανασοπού- λου	4
-----	-----------------------------	----------------	---	--	--------------------------------	---

ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ

ΘΕΜΑ: Ποντιακός Ελληνισμός: Όνειρα, παρελθόν, παρόν και μέλλον

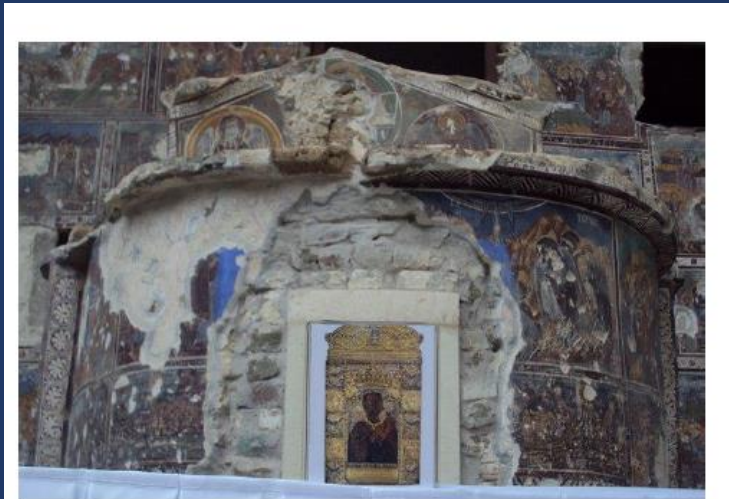
ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ



A. Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ¹:

Η ορθόδοξη ανατολική θρησκεία και πίστη, όπως αυτή γαλουχήθηκε με τις πανάρχαιες πατρογονικές αξίες στους πρώτους αιώνες επικράτησης του χριστιανισμού από τους ιερούς πατέρες, έχει διαγράψει μια διαχρονική αταλάντευτη πορεία είκοσι και πλέον αιώνων. Η Ορθοδοξία αποτελεί έναν θεμελιώδη πυλώνα του σύγχρονου πνευματικού ηθικού οικοδομήματος, και ως τέτοια αποτελεί ένα πραγματικό αποκούμπι («απάγκιο λιμάνι») των πιστών που στους κόλπους της βρίσκουν την ποθούμενη σωτηρία λαοί και πληθυσμοί που δεν την ενστερνίζονται κατ' ανάγκη αλλά την ακολουθούν εκ του σύγγεγς σε Ανατολή, Δύση, Βορρά και Νότο. Η Ορθοδοξία είναι πηγή πλούτου, πνευματικών ιδεών και δύναμης ζωής.

¹ Κλεοπάτρα Τριανταφυλλίδου
Πολιτικός επιστήμων – επιχειρηματίας, pondosnews, 26 Απριλίου 2019



Αρχικά ονομαζόταν Παναγία η Αθηνιώτισσα, γιατί μετά τον θάνατο του Λουκά ένας μαθητής του την έφερε στην Αθήνα. Το 386 όμως, οι μοναχοί Βαρνάβας και Σωφρόνιος βρέθηκαν μετά από όραμα με την Παναγία, από την Αθήνα στα βουνά του Πόντου. Σε ένα σπήλαιο σε υψόμετρο άνω των 1.000 μέτρων είδαν μια χρυσαφένια λάμψη. Όταν πλησίασαν, βρήκαν την εικόνα της Παναγίας, που σύμφωνα με την εκκλησία, είχαν μεταφέρει άγγελοι. Οι δύο μοναχοί θεώρησαν την αποκάλυψη της Παναγίας, μέσω της εικόνας, ως σημάδι και αποφάσισαν να φτιάξουν στο σημείο που την βρήκαν ένα κελί.

Έτσι μπήκαν τα «θεμέλια» για την ιερά Μονή της Παναγίας Σουμελά. Η μονή αλλά και η ιερή εικόνα πήραν το όνομα Σουμελά, από το όρος Μελά και το ποντιακό «σου», που σημαίνει εις το/ στο. Δηλαδή, η Παναγία «στο Μελά». Θαυματουργή ήταν σύμφωνα με την εκκλησιαστική παράδοση και η φυσική ύδρευση του μοναστηριού, καθώς οι μοναχοί είδαν να αναβλύζει νερό από τους απόκρημνους γρανιτένιους βράχους. Στα μέσα του 1800 η μονή απέκτησε έναν μεγάλο ξενώνα με 72 δωμάτια και άλλους χώρους, όπως βιβλιοθήκη, γραφεία κ.α. Κατά καιρούς η μονή γνώρισε ευεργέτες, αλλά και

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΒΡΑΒΕΙΟ

Τίτλος

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

ΥΠΕΥΘΥΝ
ΟΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥ
ΤΙΚΟΙ

ΜΑΘΗΤΕΣ

45.

Πρωτοβάθμια
εκπαίδευση
(δημοτικά)

1^ο

Πόντος

2^ο Δημ. Σχολείο Αρτέμιδος Αττικής

Σωτηριάδου
Αριάδνη

Καραταράκη
Άννα -Μαρία



«ΠΟΝΤΟΣ»

Της μαθήτριας Καραταράκη Άννας-Μαρίας

Το 1915 άρχισαν
να τους διώχνουν από τον Πόντο,
με το δάκρυ να κυλά
ακριβώς μέχρι τον ώμο.

Έφυγαν από τα σπίτια τους
και τα αφήσανε εκεί,
μέσα στη δυστυχία ,τον πόνο
και τη μαύρη τη ζωή.

Έβρεχε εκείνη την ημέρα,
και η βροχή ήταν σαν αίμα
κόκκινη πολύ,
και πόνο στην ψυχή.



46.	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (νηπιαγωγεία)	1 ^ο	Το προσφυγόπου λο του Πόντου	Νηπιαγωγείο Τσερίου Λευκωσίας	Ελένη Κωνσταντίνου	Μαρίλια Μιχαήλ
-----	--	----------------	------------------------------------	-------------------------------	-----------------------	-------------------

Το προσφυγόπουλο του Πόντου

Τα παιδάκια πόσο πεινούν
στους δρόμους πια λιμοκτορούν.
Πού θα βρουν φαί να φάνε
τώρα που οι κακοί τους κυνηγάνε;

Ξυπόλυτα σε δρόμους περπατούν
και τα πόδια τους πολύ πονούν.
Ψάχνουν κάπου για να ζεσταθούν
απ' το κρύο να προφυλαχθούν.

Χάθηκε το παιχνίδι , η χαρά
κι έμεινε ο πόνος στην καρδιά.
Χάθηκαν τα χαμόγελα τα παιδικά
κι απλώθηκε παντού η μοναξιά.

Τον Πόντο βλέπουν από μακριά
και ρίχνουνε δάκρυα πολλά.
Άραγε πίσω θα γυρίσουν...
ή σε νέες πατρίδες πια θα ζήσουν;

Μαρίλια Μιχαήλ,
Νηπιαγωγείο Προδημοτική /6 χρονών

47. Δευτεροβάθμια 1^ο
εκπαίδευση

Αναστορώ σε, 2^ο ΓΕΛ Κερατσινίου
πατρίδα μου

Κουνάνη
Κωνσταντίνα

Ρόγκα Μαρία-
Ελένη

ΑΝΑΣΤΟΡΩ ΣΕ, ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΥ

*Στον τόπο που περπάτησα
σ' αυτόν Τούρκοι πατάνε,
τις φουντουκιές που ράβδισα
άλλοι τώρα "χτυπάνε".*

*Δεν ξέρω πόσο βάδισα
τα γόνατα λυγάνε,
εκεί όλα τα άφησα
κι οι μνήμες με πονάνε.*

*Τον Πόντο μου τον έχασα
και δεν τον ξαναβρίσκω,
κι όσο κι αν προσπάθησα
δεν τον επήρα πίσω.
Ο ουρανός κοκκίνισε
βροχή και αίμα κυλούσε,
η φύση όλη θρήνησε
κι ο ήλιος δε γελούσε.*

*Στα χώματα που φύτευα
σπόρους να μεγαλώσουν,
τον κόπο όλο που 'καμα
πίσω δε θα μου δώσουν.
Τα χείλη μου τα έρραφα
λόγια μη ξεστομίσουν
τα μάτια μου τα έκλεισα
μην τύχει και δακρύσουν.*

*Τον Πόντο μου τον έχασα
και δεν τον ξαναβρίσκω,
κι όσο κι αν προσπάθησα
δεν τον επήρα πίσω.*

48.	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	1 ^ο	Κουϊσμός (θρηνώδης κραυγή)	1 ^ο ΕΠΑΛ Υμηττού	Πετσιμέρη Ειρήνη Γεωργοπούλου Αικατερίνη	Όλγα-Ιωάννα Μωραϊτοπού- λου
-----	-----------------------------	----------------	----------------------------------	-----------------------------	---	-----------------------------------

«Κουϊσμός»

(θρηνώδης κραυγή)

Τούρκοι αλεξιθυμικοί,
αγνοώντας το γιατί,
μη έχοντας καμία ηθική,
πυρπόλησαν πόλεις και χωριά:
Τραπεζούντα, Σινώπη, Αμάσεια....
κι έπειτα μπήκαν κι άλλες στη σειρά!

Εσφάγιασαν χιλιάδες Ποντιακές ψυχές!
Κορμιά γυμνά, γδαρμένα, πετσοκομμένα,
γεμάτα βαθιές πληγές και αίμα...
Κορμιά γυμνά, καίγονταν σιγά σιγά,
λιώνανε σαν τα κεριά....

Ολέθρια, ανεξίτηλη καταστροφή,
Σφαγές, φωτιές, βιασμοί, διωγμοί!
Ετοιμοθάνατες, προσευχόμενες φωνές.
Ετοιμοθάνατες, βροντερές κραυγές.
Έπειτα επιθανάτιοι ρόγχοι και σιωπές....

Μας μένει μονάχα μια ευχή,
για κάθε Πόντια ψυχή,
που χάθηκε σ' αυτήν την γη:
Μεσ την γλυκιά της αγκαλιά,
να έχει πάντα η Παναγιά,
τα δικά της, περήφανα παιδιά!

49. Δευτεροβάθμια 2^ο Δεν ξεχνώ... Λύκειο Λινόπετρας Λεμεσού Φανή Σιμονίδου
 εκπαίδευση θυμάμαι Χατζηγεωργίου Νικολέττα

Δε ξεχνώ... Θυμάμαι...

Πόντε ! Πατρίδα μου !

μια πεμπτουσία των Ελληνικών αιώνων

Μνήμες κι όνειρα που ξεπροβάλλουν

σαν ανεμώνες και λιμνιώνα αμπελώνων.

Την Τραπεζούντα, την Κρώμνα, το Πτέριον

ανομοχλεύω μ'ένα ύφος γλαφυρό

Και τους αυτοφυείς καρπούς με τα βλαστάρια τους

που αφειδώλευτα πλουτίζουν το κενό.

Και οι Μύριοι που εγκαθίστανται στην Τραπεζούντα

σαν χορεύουν τον πυρρήχιο χορό

“ Πόλιν Ελληνίδα μεγάλην και ευδαίμονα ”

τη χαρακτηρίζουν μέσα στο ρυθμό.

Αφουγκράζομαι ένα τρυφερό τραγούδι

από μια Πόντιας μάνας τη ψυχή

Που αποκαλεί το νεογνό της “ περιστέρι μου ”

και του αφιερώνει ολόκληρη της τη ζωή.

Μνημεία λόγου τα Ποντιακά τραγούδια

που τον Ποντιακό Ελληνισμό υμνούν

Κι ο κεμεντζές που με τη λυρική του σε διεγείρει

και αναπόδραστα λικνίζεσαι μ'αυτόν.

Και σαν θωρώ το αγιασματικό νερό

να αναβλύζει από το γρανιτώδη βράχο

Θέαμα απaráμιλλο που εποφθαλμιώ

να επανακτήσω από αυτό εδώ το κάστρο.

“ Λιμένας σωτήριος ” η Παναγία Σουμελά

για κάθε Έλληνα σ'αυτόν τον κόσμο

Που με ευλάβεια την προσκυνούν και σεβασμό

προστάτιδα και Μάνα κάθε ανθρώπου.

Χρυσέ μου Πόντε, άστρο μου

που έλαμψες σαν το χρυσό το δίσκο

Τις τέχνες και τα γράμματα που εσύ

ανέπτυξες στο σκοτεινό τον ίσκιο.

50. Δευτεροβάθμια
εκπαίδευση

3^ο

Η Ξενιτιά

1^ο ΕΠΑΛ Δράμας

Ευαγγελία
Τριανταφυλλί-
δου

Δημητριάδης
Ορέστης

Η ΞΕΝΙΤΙΑ

Σήμερον μαύρον ουρανόν, σήμερον μαύρη μέρα
τη ξενιτές τα στράτας εν πολλά βασαβησμένα

ξενίτε συ χάρεσε τέ'λαδας τα παιδιά
έχνε αροθιμίας να έρτανε ση πατρίδας χωρία

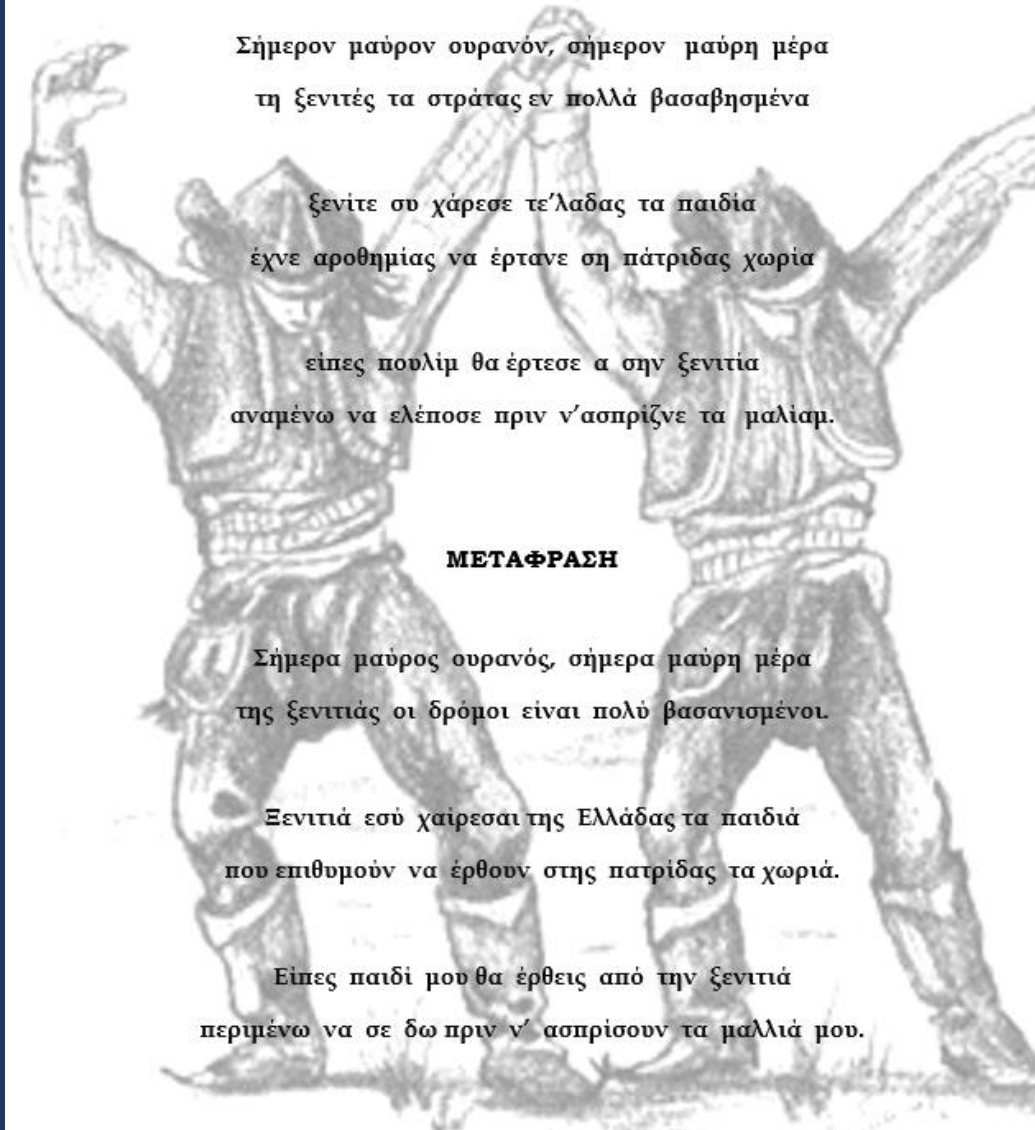
είπες πουλίμ θα έρτεσε α στην ξενιτία
αναμένω να ελέποσε πριν ν'ασπρίζνε τα μαλίαμ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Σήμερα μαύρος ουρανός, σήμερα μαύρη μέρα
της ξενιτιάς οι δρόμοι είναι πολύ βασανισμένοι.

Ξενιτιά εσύ χαίρεσαι της Ελλάδας τα παιδιά
που επιθυμούν να έρθουν στις πατρίδας τα χωριά.

Είπες παιδι μου θα έρθεις από την ξενιτιά
περιμένω να σε δω πριν ν' ασπρίσουν τα μαλλιά μου.



51.

Δευτεροβάθμια
εκπαίδευση

3^ο

Πνοή από το
παρελθόν

Λύκειο Αγίου Νεοφύτου Πάφου

Κυριακή
Κυριάκου

Κελεκίδης
Θεόδωρος

ΠΝΟΗ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Φυσάει παράξενα απόψε.

Φυσάει ένα ρεύμα που σε διαπερνά.

Μια πνοή που σου φέρνει ρίγος.

Μια πνοή που σου μιλά.

Η πνοή αυτή αφηγείται

την ιστορία ενός τόπου.

Την ακμή, τη δόξα του

αλλά και τον ξεπεσμό του.

Τον τόπο τούτο ο Θεός

με μεράκι είχε πλάσει.

Κάθε γωνιά ένα θαύμα

ικανό να συναρπάσει.

Αλλά κι οι άνθρωποί του,

αν και διαφορετικοί,

ευτυχισμένοι ζούσαν

την κάθε μέρα σαν γιορτή.

Μα ξάφνου σύννεφα σκέπασαν

τον ηλιόλουστο ουρανό.

Σύννεφα που δίχασαν τους ανθρώπους.

Τους γέμισαν μίσος και θυμό.

Σε αυτή τους την παραζάλη

οι άνθρωποι γινήκανε θεριά,

διψασμένα για των εχθρών το αίμα.

Εχθροί που μόλις χθες ήταν αδέρφια.

Αίμα, παντού αίμα.

Τρέχει ο κόσμος να ξεφύγει από το μαχαίρι.

Αίμα, παντού αίμα.

Άλλος ένας κείται νεκρός.

Αίμα, παντού αίμα.

Μέρα νύχτα περπατάνε χωρίς σταματημό.

Αίμα, παντού αίμα.

Όλο λιγοστεύουν οι ταξιδιώτες χωρίς προορισμό.

Αίμα, παντού αίμα.

Οι φλόγες έχουν τυλίξει το χωριό.

Αίμα, παντού αίμα.

Μόνο στάχτη απέμεινε.

Κι όμως, κάποιος ξέφυγαν.

Νέα πατρίδα.

Νέες ελπίδες.

Νέα εμπόδια.

Μα ούτε αυτά τους πτόησαν.

Δούλεψαν σκληρά, μάτωσαν,

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΒΡΑΒΕΙΟ Τίτλος ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΥΠΕΥΘΥΝ ΜΑΘΗΤΕΣ
ΟΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥ
ΤΙΚΟΙ

52. Πρωτοβάθμια εκπαίδευση 1^ο Δύο πατρίδες μια καρδιά Δημ. Σχολείο Ξηροποτάμου Δράμας Πετσάνη Ράιδα 17

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΥ

Διήγημα για τους αλησμόνητους τόπους

ΔΥΟ ΠΑΤΡΙΔΕΣ ΜΙΑ ΚΑΡΔΙΑ



Τάξη Γ'

Υπεύθυνη Εκπαιδευτικός: Ράιδα Πετσάνη

Ένα όμορφο ανοιξιάτικο πρωινό του 1905 ο πρωινός ήλιος ανέτειλε πάνω από τα βουνά του Πόντου. Τα κοκόρια λάλησαν στο χωριό Ίμερα που βρισκόταν σε υψόμετρο 2.000 μέτρα ,80 χιλιόμετρα από την Τραπεζούντα. Απέναντι διακρινόταν το μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου. Οι κάτοικοι στην πλειοψηφία τους χριστιανοί Πόντιοι κατοικούσαν εδώ και τρεις χιλιάδες χρόνια. Από το 1875 στο χωριό υπήρχε εξατάξιο αλληλοδιδασκτικό σχολείο με αίθουσα εκδηλώσεων και βιβλιοθήκη. Ευεργέτης του σχολείου ο δήμαρχος Ίμεριώτης Καρασσαβίδης. Εκεί ζούσε και η οικογένεια του μικρού Μιλτιάδη. Ο πατέρας του ο κυρ Χάμπος δούλευε τότε στα μεταλλεία της Χαλδίας κοντά στην Αργυρούπολη και τότε καλλιεργούσε τα λίγα κτήματα ή έβοσκε τα πρόβατά τους. Η μητέρα του η κυρά Ευγενία ήταν εκεί για να βοηθά και να κάνει τις δουλειές του σπιτιού. Ο Μιλτιάδης φέτος τελείωσε το εξατάξιο σχολείο της Ίμερας. Σχολείο κόσμημα με βιβλιοθήκη.

- Τελειώσαμε για φέτος παιδιά, ανέφερε ο κύριος Πανίκας και άρχισε να φωνάζει τα ονόματα των παιδιών για να τους δώσει το απολυτήριο.
- Γιορικά Παγγίδη του χρόνου θα μας έρθεις πάλι δεν τα έμαθες καλά τα γράμματα φέτος. Το ίδιο κι εσύ Χάμπο Περίδη.
- Δάσκαλε ο πατέρας δε με άφηνε να διαβάσω, παραπονέθηκε ο Χάμπος, με έστειλε να βόσκω πρόβατα.
- Μιλτιάδης Καραλίδης, άριστα 10.

Η καρδιά του Μίλτου κόντευε να σπάσει καθώς πήγαινε να πάρει το απολυτήριο του. Ήταν ο καλύτερος μαθητής και το καμάρι του κυρίου Πανίκα. Τον έβλεπε σαν δικό του παιδί . Ο δάσκαλος ήταν από φτωχή οικογένεια αλλά τον βοήθησε το χωριό να σπουδάσει . Ο ίδιος επέλεξε να επιστρέψει πίσω στον τόπο του και να δώσει τα φώτα της γνώσης στα παιδιά . Αυτό τον γέμιζε χαρά και περηφάνεια να κρατάει άσβεστο τον Ελληνισμό στα μέρη εκείνα. Σκύβοντας το κεφάλι ο μικρός πήρε το απολυτήριο και με σεβασμό φίλησε το χέρι του δασκάλου του.

- Τώρα ξέρεις Μιλτιάδη, συνεχίζεις.

Δεν κατάλαβε τι εννοούσε ο δάσκαλός του, το μόνο που ήξερε ήταν ότι θα έπρεπε να βοηθά στις αγροτικές και κτηνοτροφικές δουλειές την οικογένειά του. Ήταν το στερνοπούλι, τα άλλα τέσσερα αδέρφια του ήταν μεγαλύτερα και δούλευαν στα μεταλλεία της Χαλδίας. Φτωχή οικογένεια αλλά τίμα και εργατική, μιλούσαν την ποντιακή γλώσσα, χόρευαν τους χορούς της

53.	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	1 ^ο	Ένα κλειδί για... τον Πόντο	Λύκειο Κοκκινοχωρίων Φώτη Πίττα Αμμοχώστου	Γιαννάκης Παπαγεωργίου Κατερίνα Στρατή	Μαριάμ Παναγή
-----	-----------------------------	----------------	-----------------------------------	--	---	------------------

Ένα κλειδί για... τον Πόντο

Ήταν μήνας Μάιος. Ο τελευταίος μήνας της μοσχομυρισμένης άνοιξης. Τα πουλιά κελαηδούσαν συνεχώς και το απαλό αεράκι σκόρπιζε ευωδίες από τα κάθε λογής μοσχολούλουδα, αρωματικά φυτά και την αλμύρα από την καταγάλανη θάλασσα της Κέρκυρας. Το ημερολόγιο έδειχνε 19 Μαΐου 1969, ημέρα Κυριακή. Μια απλή καθημερινή ημέρα του χρόνου. Αυτή η ημερομηνία, όμως, για την κυρά Μόρφω, δεν ήταν μια οποιαδήποτε. Ήταν μια ημερομηνία σωστός Γολγοθάς. Ένας Γολγοθάς που κάθε χρόνο, τέτοια μέρα, γινόταν όλο και πιο βαρύν όλο και πιο ασήκωτος. Ένας Γολγοθάς, μισός αιώνας.

Οι καμπάνες από το κωδωνοστάσιο του ναού του Αγίου Διονυσίου ηχούσαν μετά το «Δι' ευχών των Αγίων Πατέρων ημών...» και οι περισσότεροι πιστοί βγήκαν έξω και άρχισαν να κουβεντιάζουν μεταξύ τους. Η κυρά Μόρφω βιαζόταν να πάει στο σπίτι της, βιαζόταν τόσο πολύ λες και κάτι σημαντικό είχε στο μυαλό της, αφού έφυγε αστραπιαία χωρίς να χαιρετίσει κανέναν. «Δεν είναι μέρα σήμερα να χασομερώ από δω κι από κει» μουρμούριζε καθώς ανέβαινε με δυσκολία το μικρό ανηφορικό δρομάκι. Σε μια στιγμή σταμάτησε να ξαποστάσει για λίγο, γιατί η πονεμένη οδοντάχρονη της καρδιά δεν της επέτρεπε να κουράζεται πολύ. Από σκιά σε σκιά και από ανάσα σε ανάσα κατάφερε να φτάσει στο μικρό «προσωρινό» σπίτι της. Εσπρωξε την αυλόπορτα και αφού ξεκλείδωσε την κύρια είσοδο του σπιτιού πήγε κατευθείαν στο δωμάτιό της. Άνοιξε τη σκαλιστή ντουλάπα της και αφού έψαξε κάτω από τα σεντόνια βρήκε ένα δέμα τυλιγμένο με ένα λετσέκ, ένα μαντήλι τετράγωνο που το δίπλωναν στη μέση και το φορούσαν οι γυναίκες μέσης ηλικίας στο κεφάλι τους. Αυτό το μαντήλι ήταν ιερό κειμήλιο από τη μητέρα της.

Πήρε το δέμα στα χέρια της και το ακούμπησε ευλαβικά στο στήθος της. Ένα δάκρυ της έτρεξε και απλώθηκε πάνω στο μαντήλι, που αυτό το απορρόφησε αμέσως λες και του ανήκε. Ένας κόμπος στον λαιμό της έπνιγε κι έτσι πήγε έξω στην αυλή για να αναπνεύσει. Κάθισε στην καρέκλα που βρισκόταν κάτω από μια γηραλέα συκιά. Αυτή η συκιά ήταν το βίος της, ήταν ένας από τους θησαυρούς της. Φεύγοντας από την αγαπημένη της Τραπεζούντα άρπαξε μια ρίζα συκιάς με λίγο χώμα, από τον κήπο στην αυλή του σπιτιού της, και την έφερε στη νέα της πατρίδα, την Κέρκυρα. Μόνο η κυρά Μόρφω και η συκιά της γνωρίζουν τα κλάματα και τους καημούς της, για την αλύτρωτη της πατρίδα, για το γένος της. Κράταγε το δέμα σφιχτά στο στήθος της και το μυαλό της ταξίδευε. Ταξίδευε χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά. Ταξίδευε στην όμορφη της Τραπεζούντα, τη μαρτυρική της γη! Ήταν τόσο συνεπαρμένη που δεν άκουσε τους κτύπους στην αυλόπορτα. Ξαφνικά το «όνειρο» έσβησε, αφού

είδε το εγγόνι της, τον Γιώργη, να τρέχει καταπάνω της. «Γιαγιά, γιαγιά είσαι καλά;» φώναζε λαχανιασμένος ο Γιώργης. «Είμαι καλά τζιαιρί μου, ηρέμησε!», είπε με τρεμάμενη φωνή η κυρά Μόρφω και άνοιξε το ένα της χέρι για να αγκαλιάσει τον εγγονό της. «Με τρώμαξες γιαγιά μου, που δεν αποκρινόσουν. Χτυπούσα δυνατά την πόρτα. Μην μου το ξανακάνεις!» είπε με ήρεμη φωνή ο Γιώργης και πήγε να κοιτάξει στο πρόσωπο τη γιαγιά του. «Γιαγιά μου κλαις! Γιατί κλαις; Τι συνέβη;» είπε τρομαγμένος ο Γιώργης και σκούπισε το πρόσωπο της αγαπημένης του γιαγιάς. Ένας βαρύς αναστεναγμός βγήκε από το στήθος της κυράς Μόρφως ένας αναστεναγμός σαν βαρύ πυροβολικό. «Κάτι πολύ σημαντικό σε προβληματίζει γιαγιά μου, δεν μπορείς να μου το κρύψεις. Πες μου, πες μου σε παρακαλώ!», έλεγε επίμονα ο Γιώργης, ικετεύοντάς την. Το βλέμμα του Γιώργη έπεσε πάνω στο δέμα που κρατούσε η κυρά Μόρφω στο στήθος της, όπως κρατά ο ιερέας το ευαγγέλιο, και δε δίστασε να τη ρωτήσει τι ήταν.

Η κυρά Μόρφω, άνοιξε τα βουρκαωμένα αμυγδαλωτά της μάτια και χαμογέλασε. Εφθασε η ώρα, μετά από πενήντα χρόνια, που θα αποκάλυπτε έναν μεγάλο της θησαυρό. Με αργές κινήσεις άρχισε να ξετυλίγει τον λετσέκ. Στα μάτια του Γιώργη όλο το σκηνικό έμοιαζε με ιεροτελεστία. Εβλεπε τα αφράτα χέρια της γιαγιάς του, που ξετύλιγαν αργά αργά και περίμενε να δει τι κρυβόταν μέσα στο ύφασμα. Προς μεγάλη του έκπληξη είδε να ξεπροβάλλει ένα παλιό σιδερένιο κλειδί. Το κράτησε σφιχτά στα χέρια της και κοιτάζοντας κατάματα τον αγαπημένο της εγγονό του είπε, «Αυτό το κλειδί είναι το κλειδί της καρδιάς μου! Είναι ένα κλειδί για τον Πόντο!». Ο Γιώργης πάγωσε, δεν περίμενε να ακούσει αυτά τα λόγια για ένα κλειδί. Αστραπιαία γονάτισε και αφού αγκάλιασε τα κουρασμένα γόνατα της γιαγιάς του την παρακάλεσε να του ανοίξει την καρδιά της. «Θα σου τα πω, θα σου τα πω όλα, ένα προς ένα» του είπε και κοίταξε ψηλά στον καταγάλανο ουρανό. Έμοιαζε σαν να έβλεπε μια ταινία.

Μετά από τις στιγμές σιωπής, τα στήθη της φούσκωσαν και μια βαθιά ανάσα ξεπετάχτηκε. «Ήταν όμορφα τα παιδικά μου χρόνια! Εξήγνιαστα, ανέμελα, γεμάτα ζωή. Η μορφή του πατέρα μου... αυστηρή! Αυτός διοικούσε το σπίτι. Τσιμουδιά δεν ακουγόταν σαν πατούσε το ποδάρι του. Εγώ, η κόρη του σπιτιού, δεύτερη στη σειρά ανάμεσα σε τρία αγόρια, έπρεπε να τρέξω να του βγάλω τις μπότες, να πάρω το γιλέκο του και να του γεμίσω το ποτήρι κρασί. Τον αγαπούσα όμως τον πατέρα μου, ήταν πρότυπο για μένα! Η μάνα μου, πονεμένη ψυχή, έστρωνε το τραπέζι, σαν ερχόταν ο αφέντης της. Τον αγαπούσε πολύ τον «άρχοντά» της, όπως έλεγε, κι ας τη «δυσκόλευε», είπε με ικανοποίηση η κυρά Μόρφω. Στο δίπλανό μας σπίτι ζούσαν Τούρκοι. Για μας ήταν κανονικοί άνθρωποι, άνθρωποι του Θεού, άσχετα αν πίστευαν σε άλλο Θεό. Τα αδέρφια μου, όπου τα έχανε και όπου τα έβρισκες, ήταν μαζί με τα παιδιά τους. Ήταν

54.	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	2 ^ο	Μη φοβάσαι μάνναμ'	27 ^ο ΓΕΛ Θεσσαλονίκης	Νικολαΐδου Μαρία	Ιωσηφίδου Σουλτάνα Δέσποινα
-----	-----------------------------	----------------	-----------------------	----------------------------------	---------------------	-----------------------------------

Μη φοβάσαι μάνναμ'

Μανίτσαμ...

Πόσο χαίρομαι που επιτέλους μετά από τόσο καιρό σου γράφω, ακόμα και αν ξέρω πως ίσως δεν διαβάσεις το γράμμα αυτό ποτέ. Πάει καιρός από τότε που έφυγα στα κρυφά, που με έδιωξες καλύτερα, για να σώσω τη ζωή μου και εσένα από τον πόνο της απόλειάς μου.

Βάι βάι μάνναμ... δύσκολα έζησα. Μετά την τελευταία αγκαλιά που σε έκανα εκείνα τα μεσάνυχτα, σαν λαγός έτρεξα μέσα στο δάσος για να κρυφτώ μες στη νύχτα, να κάνω τα κλαδιά και τα δέντρα κάλυψή μου. Να μην με βρουν, να μην με πιάσουν. Τέσσερα ώρες περπατούσα μαναχός. Ούλα¹ με τρόμαζαν, οι ήχοι από τα κλαδιά που σπάζον, τα ζώα που περπατούσαν ανάμεσα απ' τα δέντρα με έκαναν να αχπαράζω² συνέχεια και να σηκώνω το μαχαίρι μου έτοιμος να σκοτώσω. Είχε σχεδόν ξημερώσει όταν εντάμωσα τον Κώστη, τον γιο του μπακάλη. Ήταν κοιμισμένος κάτω από ένα πεύκο κάτωστρος και μαζεμένος αγκαλιά με ένα παλιό τουφέκι που μάλλον ήταν του πατέρα του. Παραλίγο να μου ρίξει ο αθεόφοβος όταν πήγα να τον ζυπνήσω. Αστραφταν τα ομάται³ από άμυν⁴ από τον φόβο του. «Αναστορείς με Κώστη;»⁵, ερώτησα τον και ξάφνου φωτίστηκε το πρόσωπό του γιατί κατάλαβε ποίος ήμουν και χαμογέλασε. Αχ μάνναμ' ντο σε εφτάει ο πόλεμος⁶, θηριό. Φοβάσαι μέχρι και τον δικό σου άνθρωπο, κοιμάσαι με τον ένα οματ πάντα ανοιχτό μην σε βρουν στον ύπνο. Κρύβεσαι σαν αγρίμι και ξεχνάς πως είναι να μιλάς, μην τυχόν και σε ακούσουν.

Πολλές μέρας και νύχτας περπατούσαμε, φαί και νερό ξάι κι είχαμε⁷. Πολλά μακρύν δρόμον είχαμε μπροστά μας. Μία μέρα μετά από τόσες μέρες πεινασμένοι βρήκαμε ένα μικρόν χωρίον⁸ και πήγαμε τον Κώστη να αραεύομεν⁹ λίγο νερό και ψομί. Αχχ μάνναμ ντο τέρησαν¹⁰ τα ομάται μας! Ούλα ήταν σαχτάρ¹¹, παντού άμμιον και αποθαμένοι. Γυναίκες έκλαιγαν τους άντρες τους και οι μανάδες τα νεκρά παιδιά τους. Ένα κορτσόπον¹² τραβούσε τον πατέρα της να σηκωθεί για να τρέξουν να σωθούν. «Αντε πατέρα, σήκω να φύγουμε να σωθούμε. Αντε πατέρα σήκω. Σήκω.» Αμα¹³ ο πατέρας κι¹⁴ άνοιγε τα ομάται του, δεν σάλεψε, ήταν νεκρός. Το κορίτσι έκλαιγε και τα δάκρια έτρεχαν σαν ποτάμι, άμα δεν έφευγε από κοντά του.

Λίγα μέτρα πιο κάτω κάποιιοι Τούρκοι τραβούσαν από μας μάννα την αγκαλιά το αγοράκι της, ενώ εκείνη πάλευε να το κρατήσει και το έσφιγγε όλο και πιο πολύ στην αγκαλιά της. Έκλαιγε το μωρό, έκλαιγε και η μάννα. Όσο εκείνη αντιστεκόταν τόσο οι τσέτες τη χτυπούσαν για να πάρουν το παιδάκι. Η μάννα υπόμεινε τον πόνο και έσφιγγε με μεγαλύτερη δύναμη το μωρό στην αγκαλιά της για να μην το πάρουν. Ωσπου το μωρό σταμάτησε να κλαίει και το βλέμμα της μάννας πάγωσε. Η άμοιρη κοπέλα σταμάτησε να σφίγγει το μωρό της, σταμάτησε να φωνάζει, να κλαίει και να παλεύει. Το μωρό της δεν ζούσε πια... Οι τσέτες άρπαξαν τη μάννα με μανία και τη χτύπησαν δυνατά. Ένα παλικάρι μες τα αίματα, πολύ χτυπημένο, έτρεξε να τη τραβήξει απ' τα χέρια τους. Τότε ένας από αυτούς τον χτύπησε με την ανάποδο του τουφεκιού του ενώ ένας άλλος τράβηξε το μαχαίρι του και έκοψε με μια γρήγορη αλλά σταθερή κίνηση τον λαιμό της χαροκαμμένης μάννας. Αμέσως μετά έδεσαν με την άκρη ενός σκοινιού τα πόδια του χτυπημένου νεαρού και την άλλη την έδεσαν πάνω στο αλόγο τους. Ο ένας από αυτούς ανέβηκε έχοντας ένα χαμόγελο ικανοποίησης πάνω στο μαύρο αλόγο και χτύπησε δυνατά τα πλευρά του ζώου, που απ' τον πόνο χλιμίντρισε δυνατά και ξεκίνησε να τρέχει σαν αφνιασμένο.

Εμείς τερούσαμε χωρίς λαλιά τι γινόταν, κρυμμένοι χωρίς να μπορούμε να τρέξουμε να βοηθήσουμε. Πώς να το κάναμε μάνναμ'; Όπλα κι είχαμε, μαναχά ένα του Κώστη με λίγες σφαίρες, άλογα κι είχαμε και αν μας έπιαναν θα μας τελείωναν. Πικραμένοι με αυτά που μας κάνουν χωρίς να έχουμε φταιξει, φύγαμε ογλήγορα¹⁵ από το χωρίον και ξανακρυφτήκαμε μέσα στα δάση.

Τα βράδια ξάι κι κοιμόμασταν. Τα οτία¹⁶ μας ήταν ορθά και τα ομάται μας ανοιχτά από τον φόβο μας μην έρθει κανείς μέσα στη νύχτα. Ο Κώστης κοιμόταν αγκαλιά με το τουφέκι του. Ποίος; Ο Κώστης που ούτε για κυνήγι πήγαινε, γιατί λυπόταν τα ζωντανά. Βάι μάνναμ'... θηριό σε εφτάει ο φόβος. Αμα πιο πολύ φοβόμασταν τη μέρα, γιατί τότε φαινόμασταν καλύτερα. Φαί βρίσκαμε με δυσκολία. Πότε-πότε βρίσκαμε καμία ρίζα και την τρώγαμε έτσι με τα χώματα γιατί δεν είχαμε νερό να την ξεπλύνουμε ή όταν βρίσκαμε το φυλάγαμε για να έχουμε να πίνουμε. Μία μέρα ο Κώστης έπιασε έναν λαγό. Με πολύ μεγάλη δυσκολία ανάγαμε μια φωτιά, τον ψήσαμε και τον μοιραστήκαμε. Σαν μωρά παιδιά κάναμε από τη χαρά μας. Είχαμε πολύ καιρό να δούμε αρκετό φαγητό. Είχαμε μείνει μισοί απ' την πείνα και κουραζόμασταν εύκολα. Φαίνονταν τα κόκαλά μου κάτω από το δέρμα έτσι όπως είχα αδυνατήσει.

Καμιά φορά πέφταμε απάν' σε άλλους Έλληνες που έφευγαν απ' τα χωριά τους επειδή τους μετέφεραν αλλού. Δεν πλησιάζαμε. Φοβόμασταν γιατί από δίπλα τους ήταν τσέτες που τους πρόσεχαν όπως έλεγαν για να φτάσουν ασφαλής στον νέο τους τόπο. Οι Τούρκοι διάχναν τους κατοίκους απ' τα σπίτια τους για να βάλουν μέσα δικούς τους Μουσουλμάνους από διάφορα μέρη. Έτσι ερήμωναν τα χωριά και οι κάτοικοι έφευγαν με τη συνοδεία των τσετών για να εγκατασταθούν σε άλλα μέρη. Έτσι τους έλεγαν για να μην ξεσηκώνονται. Την αλήθεια όμως την μάθαιναν στον δρόμο και ήταν πολύ σκληρή. Οι τσέτες βασάνιζαν τους ξεριζωμένους με τρόπους που δεν μπορεί να φανταστεί άνθρωπος νους. Τρυπώνον πίσω από τα δέντρα και τους θάμνους βλέπαμε τις κτηνωδίες που έκαναν στους αθώους ανθρώπους. Χτυπούσαν δυνατά με την άκρη των τουφεκιών τους όσους σταματούσαν να ξεποστάσουν. Άλλοι πάλι έφευγαν μόνοι τους να γλιτώσουν τις ζωές τους. Έτσι ήμασταν κι εμείς. Πηγαίναμε στο άγνωστο με τον κίνδυνο να χαθούμε μέσα στα βουνά και να πεθάνουμε απ' την πείνα ή ακόμα χειρότερα να μας πιάσουν. Εμείς τουλάχιστον σταματούσαμε όταν κουραζόμασταν και τρώγαμε ό,τι βρίσκαμε, ενώ αυτοί περπατούσαν μερόνυχτα πολλά χιλιόμετρα, με τους τσέτες να προχωρούν απάν' στα αλόγα τους. Εμείς, δόξα τω Θεώ μέσα στη σκλαβιά μας είχαμε μια πόρτα ελευθερίας.

Μία μέρα πετύχαμε μια ομάδα περίπου 50-60 άτομα, σε άθλια κατάσταση, κουρελιασμένοι, πεινασμένοι, με μάτια γεμάτα φόβο. Οι γυναίκες κρατούσαν τα μωρά τους στην αγκαλιά και στήριζαν και τους ηλικιασμένους, που με δυσκολία περπατούσαν. Πολλοί τζάζαν¹⁷ και τους παρακαλούσαν απελπισμένοι «Su, lütfen, su»¹⁸, άμα οι τσέτες τους αγροτερούσαν¹⁹. Ξάφνου ένας παλπούς έπεσε κάτω απ' την κούραση και την εξάντληση. Κι άντεξε ο καημένος την πείνα και την νεγκασία²⁰. Κάποιοι έτρεξαν να τον σηκώσουν, άμα οι τσέτες τους χτύπησαν και τους απείλησαν με τα ντουφέκια τους. «Aide kalk köpekler»²¹ τους φώναζαν και τους τραβούσαν να προχωρήσουν. Τον παράτησαν τον άνθρωπο εκεί. Όταν έφυγαν πλησιάσαμε με τον Κώστη τον γεράκο να τον βοηθήσουμε άμα αυτός δεν ήταν ζωντανός. Κι μπορούσαμε να τον αφήσουμε έτσι άθαφτο τον άνθρωπο. Γι' αυτό σκάγαμε με τα χέρια μας έναν λάκκο, τον βάλουμε μέσα και τον σκεπάσαμε. Πήγαμε μαναχά τα

55.

Δευτεροβάθμια
εκπαίδευση

3^ο

Ξεριζωμός

11^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου Κρήτης

Φιλοτάκη
Μαρία
Χουρσάν
Χρυσή

Τσικνάκης
Κων/νος

ΞΕΡΙΖΩΜΟΣ

Κάποτε στην περιοχή του Πόντου σε ένα μικρό χωριό έμενε μια μεγάλη οικογένεια με τέσσερα παιδιά, το μικρότερό τους ονομαζόταν Παναγιώτης. Όλοι έμεναν σε ένα μικρό, απλό σπίτι και οι γονείς καλλιεργούσαν τα χωράφια τους, για να μπορέσουν να μεγαλώσουν τα παιδιά τους.

Ένα πρωί, αφού ξύπνησαν και ετοιμάστηκαν, για να φύγουν για το αγρόκτημά τους άκουσαν φωνές. Πριν προλάβουν να βγούνε έξω και να δούνε τι έγινε, δύο Τούρκοι χτύπησαν την πόρτα και τους είπαν ότι έχουν προσταγή από τον σουλτάνο να τους πάρουν μαζί τους, να τους πάνε στην ενδοχώρα, για να βοηθήσουν σε εργασίες που γινόταν σχετικά με την προετοιμασία των Τούρκων για μάχες στον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο. Θα τους πήγαιναν στα φοβερά τάγματα εργασίας.

Εκείνοι θέλοντας και μη τους ακολούθησαν μαζί με τους άλλους κατοίκους του χωριού μέχρι τα βόθρα της χώρας. Στα Αμελέ Ταμπουρού τους είχαν να δουλεύουν κάτω από αντίξοες συνθήκες για πολλές ώρες. Δεν ήταν λίγες οι φορές που τους χτυπούσαν αλύπητα, επειδή ήταν εξουθενωμένοι και δεν μπορούσαν να δουλέψουν άλλο, με αποτέλεσμα πολλοί άνθρωποι να πεθαίνουν.

Μια μέρα ο μικρός Παναγιώτης δεν άντεξε την σκληρή δουλειά και την κακομεταχείριση και πήρε την απόφαση να δραπετεύσει. Το επόμενο πρωί, όταν οι Τούρκοι ξύπνησαν τους αιχμαλώτους για να τους καταμετρήσουν, διαπίστωσαν ότι ο Παναγιώτης έλειπε. Αμέσως ξεκίνησαν ανθρωποκνηνητό για να τον βρουν, αλλά εκείνος είχε ήδη φτάσει πολλά χιλιόμετρα μακριά.

Ο Παναγιώτης, μετά από εβδομάδες με στερήσεις, κινδύνους και βασανιστική πεζοπορία τη νύχτα, γιατί τη μέρα κρυβόταν, κατάφερε να φτάσει στο παλιό του σπίτι και έμεινε εκεί χωρίς τον φόβο μήπως τον βρουν οι Τούρκοι η αναζήτησή ενός δραπετη ξεκινά πάντα από το σπίτι του. Μετά από λίγες μέρες, εντελώς απροσδόκητα, έφτασε και η υπόλοιπη οικογένεια στο σπίτι – ήταν κι αυτοί από τους τυχερούς που κατάφεραν να δραπετεύσουν από τον τρόπο των Αμελέ Ταμπουρού και να σωθούν από την εξεθλίωση και τον θάνατο.

Για λίγες μέρες η ζωή τους συνεχίστηκε κανονικά, η μόνη διαφορά ήταν ότι οι περισσότεροι άνθρωποι έλειπαν, αφού τους είχαν πάρει στα Αμελέ Ταμπουρού, ενώ κι εκείνοι που είχαν απομείνει, ήταν δυστυχισμένοι καθώς έχασαν τους συγγενείς τους.

Ένα πρωί ξύπνησαν από τη φασαρία, κατατρομαγμένοι σαν τα παιδιά την Σαρακοστή μπροστά στον Κουκαρά| Βγήκαν έξω να δουν τι είχε συμβεί πάλι. Τότε αντίκρισαν πολλούς ανθρώπους να τρέχουν αλαφιασμένοι, καθώς τους κυνηγούσαν Τούρκοι στρατιώτες με όπλα και πυρσούς: χωρίς έλεος κάποιοι πυροβολούσαν ανεξέλεγκτα όποιον συναντούσαν και κάποιοι άλλοι πυρπολούσαν σπίτια.

Ξαφνικά, πριν το καταλάβουν ένας πυρσός έπεσε πάνω στη σκεπή του σπιτιού τους. Σαν να ξύπνησαν από λήθαργο, αντιλήφθηκαν ότι μέσα σε λίγα λεπτά όλη τους η περιουσία θα γινόταν στάχτη. Σαστισμένοι όπως ήταν και χωρίς να καταλαβαίνουν τι συνέβαινε, άρπαξαν μερικά ρούχα και άρχισαν να τρέχουν. Όμως ο Παναγιώτης δεν μπόρεσε να τους ακολουθήσει, επειδή ένας Τούρκος μπήκε μπροστά του και του επιτέθηκε με μαχαίρι. Μέσα στον πανικό κανείς δεν αντίληφθηκε αυτή την τρομερή σκηνή που εξελισσόταν με πρωταγωνιστή τον Παναγιώτη εκτός από τον μεγαλύτερο αδερφό. Ακόμη όμως και αυτός ήταν ανήμπορος να αντιδράσει βοηθώντας τον ή φωνάζοντας τους γονείς τους. Ο Παναγιώτης ωστόσο κατάφερε να ξεφύγει από τον

Τούρκο και συνέχισε να τρέχει φοβισμένος χωρίς να ξέρει που βρίσκονται οι γονείς του.

Ο Παναγιώτης περιπλανιόταν για εβδομάδες από χωριό σε χωριό ζητιανεύοντας στα σπίτια για ένα κομμάτι ψωμί. Μια μέρα, καθώς περνούσε από ένα χωράφι, είδε ένα άλογο φορτωμένο με δύο σακιά τρόφιμα και δεμένο σε μια ελιά. Προσεκτικά, χωρίς να τον καταλάβει ο ιδιοκτήτης του αλόγου το έλυσε, ανέβηκε πάνω του και έφυγε. Μετά από λίγες εβδομάδες κατάφερε να φτάσει στα σύνορα Ελλάδας-Τουρκίας και να περάσει τον Έβρο. Στο σημείο αυτό βρισκόταν τμήματα του ελληνικού στρατού με σκοπό να βοηθήσουν τους τελευταίους πρόσφυγες από την περιοχή του Πόντου και της Μικράς Ασίας να μεταβούν με ασφάλεια στην Ελλάδα. Τον Παναγιώτη τον έβαλαν σε μια ομάδα προσφύγων που κατευθυνόταν προς τη Θεσσαλονίκη.

Ο Παναγιώτης ένα ολόκληρο απόγευμα τριγυρούσε και αναζητούσε ανάμεσα στους υπόλοιπους “φυγάδες” τους γονείς του, αλλά μάταια... Το ταξίδι που ακολούθησε ήταν μεγάλο και τα τρόφιμα λιγοστά. Όμως όλοι τους έκαναν κουράγιο, γιατί είχαν την ελπίδα ότι τους περιμένει ένα καλύτερο μέλλον.

Όταν μετά από δύο ημέρες έφτασαν στην Θεσσαλονίκη, ο στρατός τους οδήγησε σε έναν προσφυγικό καταυλισμό έξω από την πόλη. Οι αξιωματικοί αφού τους οδήγησαν σε μικρές ξύλινες παράγκες, τους έδωσαν φαγητό και ρούχα και πριν να φύγουν τους τόνισαν ότι έπρεπε να φροντίσουν να μην προκαλούν προβλήματα στους ντόπιους γιατί δεν συμπαθούσαν ιδιαίτερα τους πρόσφυγες. Οι δουλειές ήταν τόσο λίγες που, αν οι πρόσφυγες έμεναν μόνιμα στην Ελλάδα, θα προκαλούσαν μεγάλο οικονομικό πρόβλημα και για τον λόγο αυτό οι ντόπιοι όχι μόνο δεν έκρυβαν την δυσανεμία τους από την έλευση των Ποντίων αλλά όποτε τους έβλεπαν τους κακολογούσαν και τους κατηγορούσαν.

Ο Παναγιώτης, για να ζήσει αποφάσισε να πάει να δουλέψει σε χωράφια μαζί με άλλους πρόσφυγες, αλλά κάθε φορά που τους έβλεπαν οι ντόπιοι, ο θυμός φούντωνε μέσα τους με αποτέλεσμα μερικές φορές να πιάνονται στα χέρια. Τέτοια περιστατικά αποτελούσαν καθημερινότητα για τους πρόσφυγες για αρκετά χρόνια.

Δεν ήταν όμως όλοι έτσι. Κάποιοι όχι μόνο έβλεπαν με συμπάθεια αλλά ψυχοπονούσαν τους άτυχους πρόσφυγες που είχαν χάσει τις οικογένειες και τις περιουσίες τους και είχαν έρθει “ξένοι” σε έναν τόπο που, παρά τις δυσκολίες, θεωρούσαν πατρίδα τους. Έτσι, ένας άκληρος Σαλονικιός πήρε τον Παναγιώτη στο σπιτικό του και τον μεγάλωσε σαν δικό του παιδί. .

Μια μέρα, καθώς ο Παναγιώτης δούλευε στα χωράφια, ενήλικας πια, ένας γεροδεμένος Έλληνας του επιτέθηκε με μαχαίρι, αλλά εκείνος δεν μπορούσε να τον αντιμετωπίσει. Τότε ένας άλλος πρόσφυγας από το πουθενά, μεγαλύτερος απ’ τον Παναγιώτη μπήκε στη μέση, για να τον βοηθήσει και τελικά κατάφερε να τον γλυτώσει. Ο Παναγιώτης τον ευχαρίστησε και τον ρώτησε, από πού ήταν και γιατί ενδιαφέρθηκε τόσο γι αυτόν, ώστε να ρισκινδυνεύσει τη ζωή του. Εκείνος αποκρίθηκε ότι είχε έναν μικρότερο αδερφό που τον έχασε όταν οι Τούρκοι έκαναν επιδρομή στο χωριό του και τον έπιασαν. Όμως εκείνος φοβήθηκε να πάει να τον βοηθήσει και συνέχισε να τρέχει χωρίς να ξέρει τι θα απογίνει ο αδερφός του. Από τότε δεν τον ξαναείδε...

Επειτα από μερικές εβδομάδες, μετά από μια ακόμη βίαιη επίθεση των Τούρκων στο διπλανό χωριό που είχε καταφύγει με τους γονείς του, πάνω στη σύγχυση που ακολούθησε και αυτός έχασε τους γονείς του. Αρχισε τότε να

- Άλκηστις Πουλοπούλου**, Στέλεχος Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης και Ψηφιακών Μέσων του ΥΠΑΙΘ
- Ευάγγελος Δρακονταειδής**, Στέλεχος Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης και Ψηφιακών Μέσων του ΥΠΑΙΘ
- Σαμολαδάς Ιωάννης**, Προϊστάμενος Τμήματος Πληροφορικής Διεύθυνσης Π.Ε. Σερρών
- Καραθανάση Μαρία**, Φιλολόγος
- Γεωργιάδου Κατερίνα**, Φιλολόγος
- Γκόσιος Ιωάννης**, Μουσικός/εκπαιδευτικός
- Δημητροπούλου Μαρία**, Εικαστικός
- Πούλιος Ιωάννης**, Υπεύθυνος Σχολικών Δραστηριοτήτων ΠΕ Σερρών

Τα κριτήρια αξιολόγησης των μαθητικών έργων αφορούσαν:

- στη συνάφεια των μαθητικών δημιουργιών με το θέμα του διαγωνισμού
- στην αρτιότητα των μαθητικών έργων
- στα μηνύματα των δημιουργών
- στην πρωτοτυπία
- στην τήρηση των ειδικών όρων της προκήρυξης του διαγωνισμού
- στη συμμετοχή των μαθητών
- στην ποιότητα του υποβληθέντος έργου: εικαστική (για τα εικαστικά έργα) ή φιλολογική (για τα λογοτεχνικά έργα) ή οπτικοακουστική (για τις ταινίες, τις μουσικές συνθέσεις και τις ψηφιακές δημιουργίες)

Ως προς τον διαγωνισμό (2019-2020), παραθέτουμε και ορισμένα αριθμητικά στοιχεία:

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΕΛΕΙ ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO

- 151 σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, γενικής και ειδικής αγωγής
- Από Ελλάδα, Κύπρο και Ομογένεια (Γερμανία, Αλβανία, Αυστραλία, Μεγάλη Βρετανία)
- 9.000 περίπου μαθητές
- 360 εκπαιδευτικοί
- 1140 μαθητικές δημιουργίες